

Eirik Falkenhaug Østby

Forventninger til prestasjon på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen

En tverrsnittstudie om sammenhengen mellom forventninger og resultater på fysiske tester, og forventningenes prediktive verdi for tilbud om skoleplass på Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Seksjon for coaching og psykologi
Norges idrettshøgskole, 2020

Sammendrag

I denne tverrsnittstudien har jeg undersøkt sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultat på fysiske tester, og hvorvidt forventninger til prestasjon på fysiske tester kan predikere hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass på Krigsskolen. Studien ble gjennomført på det første opptaket til høyere utdanning i Forsvaret etter at utdanningsreformen var gjennomført.

Den teoretiske tilnærmingen tar utgangspunkt i mestringsforventninger innenfor sosial-kognitiv psykologi og betydningen av mestringsforventninger i Forsvaret. Grunnlaget for statistiske analyser er 152 kandidater til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon 2018. Datamaterialet ble innhentet gjennom en spørreundersøkelse og registerdata fra Forsvaret.

Lineære regresjonsanalyser viser at det er en signifikant positiv sammenheng mellom forventet resultat og oppnådd resultat på hver av de fire fysiske testene (3000 meter løp, medisinballstøt, stille lengde og pull-ups alfa), kontrollert for forventningens styrke. Videre viser lineære regresjonsanalyser at økende grad av styrke på forventningen har en signifikant positiv sammenheng med oppnådd resultat på hver av de fire fysiske testene.

Logistiske regresjonsanalyser viser at høyere forventning til resultat på 3000 meter løp, kontrollert for forventningens styrke, har en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass for både menn og kvinner, men den prediktive verdien er liten. Forventning til prestasjon på medisinballstøt, stille lengde og pull-ups alfa kan ikke predikere hvem som får tilbud om skoleplass. Videre viser logistiske regresjonsanalyser at økende grad av styrke på forventningen i medisinballstøt og stille lengde hos menn, signifikant øker sannsynligheten for tilbud om skoleplass, men den prediktive verdien er liten.

Funnene i denne studien bidrar til økt kunnskap om forventninger til fysisk kapasitet hos de første kandidatene til Krigsskolen etter utdanningsreformen ble gjennomført i Forsvaret, men resultatene fra studien ansees ikke som tilstrekkelig for å anbefale Forsvaret noen praktiske implikasjoner for opptak av kandidater til Krigsskolen.

Innhold

Sammendrag.....	3
Forord.....	6
1. Innledning	7
1.1 Bakgrunn for valg av tema.....	7
1.2 Formål med oppgaven	8
2. Teori	9
2.1 Tidligere forskning	9
2.2 Forsvarets seleksjonsprosess.....	10
2.3 Forventninger til egen prestasjon.....	11
2.4 Mestringstro	13
2.4.1 Utkommeforventninger.....	13
2.4.2 Mestringsforventninger.....	15
2.4.3 Kilder til mestringstro.....	16
2.5 Betydningen av mestringstro i Forsvaret	19
2.6 Problemstillinger, hypoteser og begrepsavklaring	23
2.6.1 Begrepsavklaring	23
2.6.2 Problemstilling 1.....	24
2.6.3 Problemstilling 2.....	25
3. Metode.....	26
3.1 Design.....	26
3.2 Datainnsamling	26
3.2.1 Spørreundersøkelse.....	26
3.2.2 Fysiske tester	27
3.2.3 Intervju.....	29
3.2.4 Feltøvelse.....	30
3.2.5 Tilbud om skoleplass	30
3.3 Utvalg.....	31
3.3.1 Inklusjonskriterier.....	31
3.3.2 Eksklusjonskriterier	31
3.3.3 Frafall.....	31
Behandling av data.....	32
3.3.4 Databehandlingsprogrammer.....	32
3.3.5 Statistiske analyser.....	32
3.4 Etikk.....	33

3.4.1	Godkjenning av forskningsprosjektet	33
3.4.2	Deltakelse i studien.....	34
4.	Analyser og resultater.....	35
4.1	Statistiske analyser og resultater problemstilling 1	36
4.2	Statistiske analyser og resultater problemstilling 2	39
5.	Diskusjon	42
5.1	Problemstilling 1	42
5.2	Problemstilling 2	46
5.3	Styrker og begrensninger ved studien.....	50
5.3.1	Design.....	50
5.3.2	Utvalg	50
5.3.3	Datainnsamlingsmetoder	51
5.3.4	Statistiske analyser.....	52
5.3.5	Valg av teori	53
5.4	Videre forskning.....	53
6.0	Konklusjon	54
	Referanser.....	55
	Tabell- og figuroversikt	59
	Tabelloversikt	59
	Figuroversikt	59
	Vedlegg	60
	Vedlegg 1: Spørreundersøkelse.....	60
	Vedlegg 2: Informasjon- og samtykkeskriv	61
	Vedlegg 3: Tilrådning NSD	62
	Vedlegg 4: Vedtak Etisk komité ved Norges idrettshøgskole.....	66
	Vedlegg 5: Endringsmelding NSD	67
	Vedlegg 6: Søknad Forsvarets høgskole.....	68
	Vedlegg 7: Tillatelse til å gjennomføre spørreundersøkelse.....	71
	Vedlegg 8: Vedtak Forsvarets høgskole	73

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven har vært en spennende, lærerik og til tider utfordrende prosess, som har gitt meg en ypperlig mulighet til å fordype meg i et interessant tema. Studien har gitt meg økt innsikt om hva forventninger til egen fysisk prestasjon innebærer, i tillegg til en bedre anvendt forståelse for arbeidet bak en vitenskapelig prosess.

Jeg vil først og fremst takke min veileder Yngvar Ommundsen for stor tilgjengelighet og inspirerende veiledning. I tillegg vil jeg takke Krigsskolen ved Per Krogdahl og Sondre Sørliie Larsen som ga meg muligheten til å starte masterutdanningen ved siden av jobben som instruktør på Krigsskolen, samt mine kollegaer Martin Ekeberg og Ann-Kristin Sund for den nødvendige fleksibiliteten til å gjennomføre masterutdanningen.

Til slutt vil jeg takke Marit for at du har gitt meg tid og rom til studier ved siden av en jobb som i seg selv har vært krevende å kombinere med familielivet. Småbarnsperioden omtales av mange som hektisk, og en hverdag med både hjemmeskole og -barnehage har gjort at vi virkelig har fått føle på det den siste tiden. Nå gleder jeg meg til mer tid sammen med deg og barna våre.

Eirik Falkenhaug Østby

Ås, juni 2020

1. Innledning

Krigsskolen har helt siden 1750 hatt oppgaven med å utdanne militære ledere, og er den eldste institusjonen for høyere utdanning i Norge (Rein, 2007). I månedsskiftet juni/juli møter over tusen kandidater til Forsvarets opptak og seleksjon (FOS) for å konkurrere om en plass på Krigsskolen eller andre militære utdanningsavdelinger i Forsvaret. Historisk har seleksjon til utdanning og tjeneste i militær sammenheng lange tradisjoner, og det har gjennom årene vært utviklet en hel rekke tester og målemetoder for offiserer, flygere og annet militært personell (Lang-Ree, Boe, & Martinussen, 2019). Seleksjonen av militære offiserer til å tjenestegjøre og lede i miljøer og organisasjoner med høy risiko, krever at man er i stand til å identifisere de personene som passer best (Boe, 2015). Hensikten med FOS er nettopp å selektere de best egnede kandidatene til utdanning i Forsvaret, og seleksjonsmodellen til krigsskolene er en prosess med ulike aktiviteter, basert på Forsvarets egenart (Lang-Ree et al., 2019).

1.1 *Bakgrunn for valg av tema*

Forsvarets utdanningssystem har, som en del av ordningen for militært tilsatte, vært igjennom en omfattende reform (Forsvarsdepartementet, 2016). Utdanningsreformen har blant annet ført til at Forsvaret nå rekrutterer kandidater uten førstegangstjeneste til krigsskoleutdanningen, en utdanning som tidligere har hatt krav om gjennomført befalsskole (Forsvarsdepartementet, 2016). Utdanningsreformen har betydning for hvem som nå blir kadetter (militære studenter) ved landets krigsskoler, og dermed også fremtidige ledere i Forsvaret.

I den militære profesjonen er fysisk skikkethet sentralt for å kunne utføre tjenesten som soldat, befal eller offiser på en god måte. Ved sesjon og opptak til ulike utdanninger og tjenester i Forsvaret gjennomføres fysiske tester for å avdekke den enkeltes fysiske kapasitet i styrke og utholdenhet. Testene som benyttes er medisinballstøt, stille lengde og pull-ups for muskelstyrke, og 3000 meter løp for aerob utholdenhet (Forsvaret, 2016). Reglementet for fysiske tester har i nyere tid blitt revidert og ble iverksatt 1. januar i 2017 (Forsvaret, 2016). Det har blitt publisert lite forskning om fysiske tester i Forsvaret etter at det nye reglementet trådte i kraft med medisinballstøt og stille lengde som nye tester, og nye skalaer for minimumskrav for styrke og utholdenhet.

Kandidatene som møter på FOS, er informert gjennom innkallingsbrevet til opptaket om hva som kreves på de ulike fysiske testene for å være aktuell som kandidat til en skoleplass. Likevel er det flere som ikke består en eller flere av de fysiske testene, og noen er ganske langt fra å bestå minimumskravene. I perioden 2007-2011, før utdanningsreformen og nytt reglement for fysiske tester, var frafallet 9,4 % på fysiske tester under FOS til Forsvarets skoler (Stornæs & Fasting, 2013). Er det slik at en del kandidater ikke kjenner sin egen fysiske kapasitet? Er det en del kandidater som har urealistiske forventninger til prestasjonen på fysiske tester under opptaket? For Forsvaret er det ressurs- og tidkrevende og kalle inn kandidater til opptak og det vil være av stor verdi for seleksjonsprosessen dersom færre kandidater som kalles inn til FOS faller fra opptaket på fysiske tester.

1.2 Formål med oppgaven

Uten krav til gjennomført befalsutdanning før krigsskoleutdanning har kandidater til Krigsskolen generelt mindre erfaring og kunnskap om Forsvaret enn tidligere. Med store endringer, slik som utdanningsreformen i Forsvaret, øker behovet for kunnskap om betydningen av endringen. Det samme gjelder for nytt reglement for fysiske tester. Til tross for at endringen i et reglement er av mindre betydning enn en reform, er det likevel hensiktsmessig å øke kunnskapen om fysiske tester i Forsvaret.

Kandidatene som får tilbud om skoleplass og blir kadetter vil om noen tiår bekle de mest sentrale posisjonene i Forsvaret. Hvilke forventninger har de til sin egen prestasjon på fysiske tester når de møter til opptak for lederutdanning i Forsvaret, og er forventningen til egen prestasjon av betydning for en mulig karriere som offiser i Forsvaret?

Med dette som bakgrunn har denne oppgaven som formål å undersøke sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultat på fysiske tester, og om forventning til prestasjon på fysiske tester kan predikere hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass på Krigsskolen under FOS 2018.

2. Teori

Kapittelet innledes med en gjennomgang av tidligere forskning og beskrivelse av trinnene i seleksjonsprosessen til Krigsskolen under FOS. Videre redegjøres det for forventninger relatert til egen prestasjon for denne studien, før mestringstro fra sosial-kognitiv psykologi blir nærmere forklart. Deretter kommer en presentasjon av betydningen av mestringstro i Forsvaret, før kapittelet avsluttes med en presentasjon av problemstillingene og hypotesene for studien.

2.1 Tidligere forskning

Tidligere forskning som er relevant for denne oppgaven tar utgangspunkt i studier som handler om fysiske tester i Forsvaret og forventninger til fysisk kapasitet hos kadetter ved krigsskolene, kandidater til krigsskolene og kandidater til befalsskolene før utdanningsreformen ble gjennomført. For å få oversikt over tidligere forskning har aktuelle artikler og rapporter basert på overskriften blitt gjennomgått i databasen Current Research Information System in Norway, publikasjonsdatabasen til Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og det digitale arkivet Brage BIBSYS. I tillegg har det blitt sendt en henvendelse per e-post til FFI om tidligere forskning som ikke har blitt gjort tilgjengelig for allmenheten.

En sentral studie innenfor seleksjon til utdanning i Forsvaret er «Befalsskolestudien – Felles Opptak og Seleksjon (FOS) 2010» (befalsskolestudien), utarbeidet av Annett Stornæs og Kari Fasting ved FFI. Befalsskolestudien hadde som formål å undersøke faktorer som hemmer og fremmer opptak til Forsvarets skoler, og ble gjennomført som en del av prosjektet «Forskning på årskull» gitt til FFI av Forsvarsdepartementet med utgangspunkt i stortingsmeldingen «Økt rekruttering av kvinner til Forsvaret» (Stornæs & Fasting, 2011). Deltakerne i befallsskolestudien ble blant annet bedt om å rangere egen forventet fysisk yteevne på den kommende feltøvelsen under FOS i forhold til de andre kandidatene i sin gruppe (Stornæs & Fasting, 2011). Befalsskolestudien viste at både menn og kvinner som ble tatt opp til en av befallsskolene, hadde større tiltro til egen fysisk yteevne enn menn og kvinner som falt fra opptaket. Ett annet funn i studien viste at mange av kvinnelige kandidater ikke trodde de vil mestre det fysiske under feltøvelsen like bra som mannlige kandidater, noe Stornæs & Fasting (2011) beskriver

som lavere selvtillit hos kvinner. Ved å vise til årsaker til frafall registrert av Vernepliktsverket i årene 2007, 2008 og 2009, samt 2010 i sin studie, oppsummerer Stornæs & Fasting (2011) blant annet med at det er en klar tendens til at relativt sett flere kvinner faller fra opptaket på grunn av fysiske tester enn menn.

I perioden 2007-2011 ble faget «Fysisk fostring» og fagets utvikling på kadetter ved Luftkrigsskolen, Sjøkrigsskolen og Krigsskolen undersøkt i prosjektet kadettutviklingsstudien (Forsvaret, 2019). Utvalget i kadettutviklingsstudien ble fulgt gjennom treårig krigsskoleutdanning, og er av det større datamaterialet som er samlet inn innenfor fagområdet på norsk militært personell. Datamaterialet fra kadettutviklingsstudien har blant annet blitt benyttet i et titalls masteroppgaver og et titalls internasjonale publikasjoner (Norges idrettshøgskole, 2015). Av studier gjennomført med kadettutviklingsstudien som datagrunnlag, er spesielt Evensen (2017) sin studie om kjønnsforskjeller knyttet til fysisk prestasjon, egenvurdering av fysiske tester i Forsvaret og militær kompetanse på krigsskolene, relevant for denne oppgaven.

Evensen (2017) undersøkte blant annet hvordan mannlige og kvinnelige kadetter underveis i utdanningen vurderte sin egen fysiske kapasitet på utholdenhet; 3000 meter løp og styrke; push-ups, sit-ups og pull-ups, i forhold til Forsvarets obligatoriske krav. I likhet med forventninger er egenvurdering en kognitiv tilnærming til vurdering av egen fysiske kapasitet. Mannlige kadetter vurderte at de presterte bedre enn de faktiske gjorde på fysiske tester, mens kvinnelige kadetter vurderte at de presterte dårligere enn de faktisk gjorde på fysiske tester (Evensen, 2017). I avsluttende år av utdanningen var mannlige kadetters egenvurdering relativt sett 10,1 % høyere på styrketestene og 13,8 % høyere på utholdenhetstesten enn kvinnelige kadetters egenvurdering (Evensen, 2017). I sin studie konkluderer Evensen (2017) blant annet med at selv om kvinnelige kadetters fysiske prestasjoner var relativt like gode eller bedre enn mannlige kadetters fysiske prestasjoner, gjenspeilte ikke prestasjonene kvinnes fysiske selvtillit på utholdenhetstesten og styrketestene til Forsvaret.

2.2 Forsvarets seleksjonsprosess

Det investeres store ressurser for å identifisere personlige faktorer for prestasjon til seleksjon av personell til Forsvaret (Fosse, Buch, Säfvenbom, & Martinussen, 2015).

Prosessen med å selektere kandidater til Krigsskolen består av flere trinn, og rekkefølgen på seleksjonsmetoden foregår etter en kost-nytte-vurdering (Forsvaret, 2018). Kandidatene blir kalt inn til FOS på bakgrunn av karakterer, realfagspoeng og tilleggs-poeng fra videregående utdanning, som utgjør kategorien skolepoeng. Psykologiske tester, fysiske tester og medisinsk undersøkelse blir gjennomført i starten av FOS, fordi disse testene gir stor uttelling i seleksjonsprosessen til en relativt lav kostnad (Forsvaret, 2018). Videre blir det gjennomført et intervju som første steg mot å skape en lederprognose hos hver enkelt kandidat (Forsvaret, 2018). Intervjuet handler hovedsakelig om kandidatens personlige egenskaper; rollemodell, utvikling og mental robusthet (Forsvaret, 2018). Deretter blir det i den siste delen av seleksjonsprosessen samlet inn observasjoner under en feltøvelse på hver enkelt kandidat som hovedsakelig handler om kandidatens personlige egenskaper; rollemodell, løse oppdrag, mental robusthet, samspill og utvikling (Forsvaret, 2018). Kandidatens lederpotensiale blir vurdert ut fra prestasjonen på oppsatte oppgaver under feltnessige forhold. Skole- og lederprognosen og resultat på fysiske tester avgjør hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass. Ifølge rekrutteringsspesialist i Hæren, June Kvål (personlig kommunikasjon, 15. april 2020), utgjør skoleprognosen 40 %, lederprognosen 50 % og resultatet fra fysiske tester 10 % i den totale vurderingen av hver enkelt kandidat.

2.3 Forventninger til egen prestasjon

En viktig del av menneskelig atferd er evnen til å vurdere ved å se både bakover og framover i tid (Imsen, 2005). Å forutsi fremtiden bygger delvis på hvilke forventninger som oppstår på bakgrunn av tidligere erfaringer og kunnskaper (Manger & Wormnes, 2015). I kognitiv motivasjonsteori er forventninger et kjernebegrep, og motivasjonen er avhengig av hvordan personen tenker om seg selv, sine evner og verdien av å nå målet (Imsen, 2005).

Forventninger om fremtiden har en tendens til å føre til at den fremstår slik vi forventer, og forventningene til prestasjon påvirker de fremtidige prestasjonene (Manger & Wormnes, 2015). Mye av det mennesker gjør ser ut til å kunne forklares ut ifra forventninger (Imsen, 2005). Ifølge Manger & Wormnes (2015) blir forventninger vi er oppmerksomme på, viktige å påvirke i positiv retning, slik at forventningene hjelper oss med å nå målene. Viljen til å trene påvirker ofte resultatet i fremtiden, men

anstrengelser og innsats påvirker også forventningene om det fremtidige resultatet (Manger & Wormnes, 2015). Kandidater som eksempelvis øker mengden utholdenhetstrening før FOS, forventer at resultatet på 3000 meter løp blir bedre. Desto mer kandidaten tror på gode resultater på fysiske tester, jo større er sannsynligheten for at det vil skje i fremtiden. Bevisstgjøring av forventningene våre fører til bedre innsikt og kontroll, slik kan viljen påvirke fremtidige prestasjoner (Manger & Wormnes, 2015).

Grunnlaget for våre forventninger dannes av tidligere erfaringer, selvoppfatning og oppfatning av oss selv i forhold til den sosiale situasjonen (Imsen, 2005). For å forutsi resultatet for egen fysisk prestasjon er det nærliggende å ta utgangspunktet i oppfatningen av egen fysisk kapasitet. I vår kultur har personens oppfatning av egen kompetanse en sammenheng med selvoppfatningen (Imsen, 2005). Innenfor psykologi og pedagogikk blir selvoppfatning benyttet som et samlebegrep som inkluderer ideer, følelser og holdninger en person har til seg selv (Skaalvik & Skaalvik, 2013). Mer presist defineres selvoppfatning av hvordan en person opplever seg selv, og består av følelser av selvtillit, selvverd, selvaksept, kompetanse og evner (Marsh, 2007).

Selvoppfatning kan dreie seg om en slags generalisert kompetanse hvor personen har tro på sin egen evne til å mestre i mange ulike sammenhenger, eller det kan være at personen relaterer sine evner til avgrensede områder (Imsen, 2005). Selvoppfatning formes gjennom erfaringer, tolkninger av eget miljø og andre sine meninger (Marsh, 2007). Prestasjon og motivasjon har blant annet betydning for individets selvoppfatning (Manger & Wormnes, 2015), og en positiv selvoppfatning er ofte verdsatt innenfor idrettspsykologi fordi selvoppfatning har en indirekte påvirkning på motivasjon og prestasjon (Marsh, 2007). Mange personer har derimot negative erfaringer i bestemte situasjoner. Hver gang de møter situasjoner som minner om tidligere nederlag, gir de seg negative suggestjoner og selvinstruksjoner (Manger & Wormnes, 2015).

Forventninger om gjentatte nederlag og dårlige prestasjoner kan føre til at de får en frykt for å mislykkes. Det kan være tilfelle for kandidater som har deltatt på FOS tidligere og falt fra eller prestert dårlig på fysiske tester. Selvoppfatningen kan variere fra situasjon til situasjon (Manger & Wormnes, 2015), og blir et utgangspunkt for kandidatene når de vurderer sin egen fysiske kapasitet innenfor utholdenhet og styrke, som kan vurderes ulikt på de forskjellige testene.

I denne undersøkelsen er det forventninger til egen prestasjon på fysiske tester hos kandidater som Krigsskolen som sees opp mot resultatet på fysiske tester under FOS. Forventninger er den sentrale drivkraften i flere motivasjonsteorier som attribusjonsteori og prestasjonsmotivasjonsteori (Imsen, 2005), men videre i denne oppgaven vektlegges Albert Banduras teori om self-efficacy (norsk; forventning om mestring eller mestringstro) fra sosial-kognitiv teori.

2.4 Mestringstro

“It is usually the most self-efficacious individuals who assume leadership positions of high potential stress and strain” (Bandura, 1997, s. 16). Sitatet fra Bandura kan relateres til fremtiden for flere av kandidatene som søker seg til militær akademisk utdanning og videre karriere i Forsvaret. Utdanningen de søker seg til skal gjøre dem i stand til nettopp å bekle lederposisjoner i høyrisikomiljøer med både stress og press for å løse oppdrag.

“Perceived self-efficacy is a judgement of one’s ability to organize and execute given types of performances, whereas outcome expectation is a judgment of the likely consequence such performances will produce” (Bandura, 1997, s. 21). Forventninger kan ifølge Bandura deles i «outcome expectations» (norsk; utkommeforventninger), som handler om kandidatens forventning til resultatet eller konsekvensen av å ha utført en oppgave, og «efficacy expectations» (norsk; mestringsforventninger), som handler om kandidatens forventning til å være i stand til å utføre en bestemt oppgave.

2.4.1 Uttommeforventninger

Utkommeforventninger handler om vurderinger av fysiske og sosiale konsekvenser av atferden (Bandura, 1997). Eksempelvis kan en kandidat forvente at å hoppe fra en høyde i hinderbanen fremfor å fire seg forsiktig ned, vil føre til smerte, altså en fysisk konsekvens eller effekt. Samtidig kan hoppet forvente å gi en sosial effekt i form av anerkjennelse, fordi det er mer vågalt enn å fire seg ned. Hoppet kan også forventes å bli ansett som en unødvendig risiko for smerte og skade.

Bandura (1997) hevder at mestringstro påvirker nesten alt det enkelte menneske gjør, hvordan vi tenker, motiverer oss selv, føler og hvordan vi handler. Mennesker som tror

at resultatet er bestemt av det de foretar seg, har en tendens til å være mer aktive og søkende enn de som tror utfallet er forhåndsbestemt (Bandura, 1997). Utfallet som mennesker forventer, avhenger i stor grad av deres bedømmelse av hva de tror de vil være i stand til å prestere i gitte situasjoner (Bandura, 1997). Ved å gjennomføre fysiske tester for seg selv før opptaket, kan kandidatene sannsynligvis bedømme relativt presist hvilket resultat de er i stand til å oppnå på de ulike fysiske testene under opptaket. Men til tross for at testprosedyrene er tilgjengelige og detaljert beskrevet, er det mange ytre forhold som kan påvirke prestasjonen. For mange kan det være uvanlig å være i en testsituasjon. Det er mange andre kandidater til stede når testene gjennomføres, noe som kan skape et ytre press. Testleder bedømmer kanskje annerledes enn kandidaten gjorde selv ved egen testing. Søvn på kaserne eller i telt og mat fra storkjøkken er andre ytre faktorer som kan påvirke resultatet på fysiske tester.

Utkommeforventninger er ifølge Bandura (1997) representert ved tre store former eller klasser. Innen hver klasse tjener positive forventninger som insentiver, mens negative forventninger er hemmende (Bandura, 1997). Fysiske effekter representerer den første klassen og inneholder forventninger om lystbetonte sensoriske opplevelser og ren fysisk glede (Bandura, 1997). Negative forsterkninger, smerte og fysisk ubehag er eksempler på negative former (Bandura, 1997). Sosiale reaksjoner faller inn under den andre klassen, som på den positive siden inneholder forventninger om interesse, anerkjennelse, sosial gjenkjennelse, status og makt (Bandura, 1997). Den negative siden er representert med for eksempel sosiale reaksjoner som manglende eller fravær av interesse og anerkjennelse, sosial avvisning, sensur og pålagt straff (Bandura, 1997). Den tredje klassen av utkommeforventninger er selvevaluerende reaksjoner på egen atferd, som på den positive siden inkluderer sosial anerkjennelse, applaus, trofeer, pengepremier og selvtilfredshet (Bandura, 1997). Negative selvevaluerende reaksjoner på egen atferd kan for eksempel være sosial skuffelse og selvkritikk (Bandura, 1997).

Ifølge Bandura (1997) er det et nyansert forhold mellom mestringsforventninger og utkommeforventninger. Der prestasjonen bestemmer utfallet, utgjør mestringstro det meste av variansen i forventet utfall (Bandura, 1997). Når det kontrolleres for forskjeller i mestringstro, utgjør utkommeforventning for gitt prestasjon liten eller ingen bidrag til prediksjonen av atferd (Bandura, 1997). Det betyr ikke at utkommeforventninger er

uvesentlig som prediktor for en persons handlingsvalg, men at i tilfeller hvor mestringsforventning er sterkt knyttet til utfallet av et handlingsvalg, vil betydningen av styrken på utkommeforventningen være mindre (Bandura, 1997).

2.4.2 Mestringsforventninger

“Beliefs of personal efficacy constitute the key feature of personal agency. If people believe they have no power to produce results, they will not attempt to make things happen” (Bandura, 1997, s. 3). Mestringsforventninger kan ikke alene predikere prestasjoner i fremtiden, men troen på mestring påvirker tankeprosesser, nivået og utholdenheten på motivasjonen og affektive tilstander; samtlige viktige bidrag til realisering av egen prestasjonsevne (Bandura, 1997). Mennesker som tviler på sine evner i en bestemt aktivitet, vil forsøke å unngå vanskelige oppgaver i denne aktiviteten, de vil finne det vanskelig å motivere seg, og reduserer innsatsen eller gir fort opp når de møter utfordringer (Bandura, 1997). I tillegg vil mennesker som tviler på sine evner i en bestemt aktivitet, ha lave ambisjoner og liten forpliktelse for å målene sine (Bandura, 1997). Mennesker som har en sterk tro på sine evner, møter vanskelige oppgaver som utfordringer som skal mestres, fremfor trusler som skal unngås, setter seg utfordrende mål og opprettholder en sterk forpliktelse til å nå dem (Bandura, 1997). Videre vil mennesker med en sterk tro på egne evner forbli oppgavefokuset og tenke strategisk i møte med utfordringer, og begrunne nederlag med for liten innsats (Bandura, 1997). Mennesker som har en sterk tro på sine evner, vil komme raskere tilbake til eget nivå av mestringsforventning etter tilbakefall, samt møte mulige stressorer eller trusler preget av selvtillit om at de kan utøve noe kontroll over dem (Bandura, 1997). Mestringsforventninger inkluderer også troen på vår egen evne til å mobilisere motivasjon (Manger & Wormnes, 2015).

Streben etter kontroll over livets omstendigheter påvirker nesten alt mennesker foretar seg livet igjennom fordi det gir utallige personlige og sosiale fordeler (Bandura, 1997). “People have always striven to control the events that affects their lives. By exerting influence in spheres over which they can command some control, they are better able to realize desired futures and to forestall undesired ones” (Bandura, 1997, s. 1). I løpet av sin yrkeskarriere vil militære offiserer mest sannsynlig lede oppdrag uten alle ønskede forutsetninger til stede. Det kan være mangelfull informasjon om fiendebildet eller

kapasiteten til nylig underlagte avdelinger fra allierte styrker. I slike situasjoner vil det være hensiktsmessig å få mest mulig kontroll over omstendighetene for å gi seg selv gode forutsetninger for å lede og løse oppdraget. Usikkerhet i viktige situasjoner er høyst utilfredsstillende, mens forutsigbarhet fremmer, ifølge Bandura (1997), tilpasset beredskap i viktige situasjoner som individet blir stilt ovenfor. Tilpasset beredskap er hensiktsmessig under militær oppdragsløsning.

Forventninger om mestring er en av flere mekanismer som er assosiert med høyere prestasjon, og utøvere med høy mestringstro vil sannsynligvis forsøke hardere, velge mer utfordrende oppgaver, oppleve positive følelser og være mindre engstelige (Duda & Treasure, 2010). Ifølge Bandura (1997) handler mestringstro om bedømmelse av egen mestringsevne. “In short, perceived self-efficacy is concerned not with the number of skills you have, but with what you believe you can do with what you have under a variety of circumstances” (Bandura, 1997, s. 37). Det handler altså om bedømmelsen av sin egen kapasitet for å prestere på en spesiell oppgave. Den enkeltes mestringstro vil derfor variere ut ifra oppgaven som skal løses eller gjennomføres. Kandidatene blir i løpet av FOS stilt ovenfor mange ulike oppgaver som løses enten alene eller sammen med andre kandidater. Under fysiske tester måles prestasjonen i tid på 3000 meter løp, antall på pull-ups, og avstand på medisnballstøt og stille lengde, mens under oppsatte oppgaver på feltøvelsen vurderes og bedømmes kandidatens prestasjon basert på de fem ulike egenskapene som danner grunnlaget for lederprognosen; rollemodell, løse oppdrag, mental robusthet, samspill og utvikling (Forsvaret, 2018). Forventningene til resultatet på fysiske tester er det mulig for kandidaten å oppgi i konkrete måleenheter, mens forventningen til prestasjonen på en oppgave som løses sammen med andre og bedømmes av kriterier kandidaten har mindre kjennskap til, blir naturlig nok vanskeligere å ha en konkret formening om på forhånd.

2.4.3 Kilder til mestringstro

Mestringstro dannes på bakgrunn av informasjon som er relevant for å bedømme egne evner og kommer ifølge Bandura (1997) fra fire kilder; mestringserfaringer, vikarierende opplevelser, verbal overbevisning, samt fysiologiske og følelsesmessige tilstander.

Mestringserfaringer er ifølge Bandura (1997) den mest effektive måten å utvikle sterk grad av mestringstro. Ved å fullføre en oppgave eller aktivitet styrkes mestringsfølelsen og troen på å mestre. Dersom kandidaten ikke mestrer en oppgave eller utfordring tilstrekkelig, kan det svekke mestringstroen. Bandura (1997) mener mestringserfaringer er den mest innflytelsesrike kilden til mestringstro, fordi troen på mestring er den mest autentiske indikatoren på hva som kreves for suksess. Har en kandidat løpt 3000 meter på en veldig god tid tidligere, vil erfaringen trolig påvirke vedkommende sin forventning til resultatet på 3000 meter løp under FOS, samt hva som kreves i treningsarbeidet før opptaket for å løpe 3000 meter på en god tid på FOS. Suksess bygger en sterk tro på personlige evner, mens nederlag undergraver troen på personlige evner, spesielt hvis nederlagene oppstår før et visst nivå av egen mestringstro er etablert (Bandura, 1997). Dersom man kun opplever at suksess kommer lett, vil man forvente resultater raskt, men samtidig miste motet lettere dersom man ikke får det til. En motstandsdyktig type mestringstro innebærer at man har erfart at hindringer kan overvinnes gjennom standhaftig innsats. Noen utfordringer og tilbakefall er formålstjenlig, for på den måten å lære seg at suksess vanligvis krever en vedvarende innsats (Bandura, 1997). Utfordringer gir mulighet til å lære hvordan man kan snu nederlag til suksess ved hjelp av sine evner til å utøve bedre kontroll over prestasjonen (Bandura, 1997). Når mennesker har blitt overbevist om at de har det som kreves for suksess, vil de fortsette i motgang og raskt komme tilbake etter forsøk der man ikke mestrer (Bandura, 1997). Å bygge en personlig mestringstro gjennom mestringsopplevelser innebærer ifølge Bandura (1997) å skaffe seg selvregulatoriske verktøy for å mestre skiftende livsomstendigheter. Utdanningen ved Krigsskolen legger til rette for å bygge en personlig mestringstro gjennom mestringsopplevelser i militær kontekst under blant annet «stridskurs», en feltøvelse på militære operasjoner i praksis (Forsvarets høgskole, 2018). Den enkeltes prestasjon på Stridskurs blir vurdert subjektivt av en av Krigsskolens ansatte og kadetter, men selv om prestasjon fremmer troen på personlig mesting, så er oppfattet mestingstro, ifølge Bandura (1997), ofte bedre egnet til å forutse prestasjoner under varierende forhold enn tidligere prestasjoner.

Vikarierende opplevelser er å oppleve at andre mennesker lykkes med gjennomføring av ulike oppgaver, noe som også er en viktig kilde til mestingstro (Bandura, 1997). Å se mennesker lik en selv lykkes, løfter ens egen tro på at en har evner og muligheter til å

beherske lignende aktiviteter (Bandura, 1997). Gjennom sosial interaksjon vil kandidatene sammenligne seg med andre kandidater som er lik seg selv, noe som påvirker vurderingen av egen prestasjon. Kandidatene er under opptaket delt inn i puljer, og flesteparten av testene gjennomføres puljevis. Fysisk test gjennomføres en gang. Så i dette tilfellet vil det sannsynligvis innebære at kandidaten strekker seg etter det kandidater i samme pulje presterer underveis når testene gjennomføres.

Bandura (1997) hevder også at en kan bli overtalt til å tro at en har evner og ferdigheter for å lykkes. Verbal oppmuntring fra andre hjelper en å overkomme tvil på egne evner og en fokuserer heller på å ta fatt i oppgaven etter beste evne. Det er lettere å opprettholde mestringstro når en strever med vanskeligheter, dersom andre uttrykker tro på ens evner fremfor tvil (Bandura, 1997). Kandidater på FOS deles først i puljer på 35-50 stykker, og etter hvert inn i lag på inntil ti kandidater under feltøvelsen. Under opptaket forekommer verbal oppmuntring på ulike måter. Ved gjennomføringen av fysiske tester kan verbal oppmuntring foregå gjennom tilrop fra andre kandidater i puljen, puljefører og befal, mens etter lagsinndeling kan verbal oppmuntring og overtalelse forekomme gjennom samtaler med andre kandidater i laget som kandidaten har blitt bedre kjent med. Det skal ikke være noen hemmeligheter eller overraskelser når det gjelder fysiske tester, fordi hensikten er å avdekke kandidatens fysiske kapasitet. Tilrop fra andre kandidater i puljen kan muligens bidra til at kandidaten løper litt fortere på 3000 meter løp, tar noen flere pull-ups og gjør det enda bedre i medisinballstøt og stille lengde. Verbal overtalelse alene har i seg selv begrenset kraft til å skape vedvarende økning i opplevd mestringstro, men verbal overtalelse kan styrke forandringer hvis det positive budskapet er realistisk (Bandura, 1997). Mennesker som verbalt oppmuntres til at de besitter evner til å mestre gitte oppgaver, vil sannsynligvis yte en større innsats og opprettholde den, enn hvis de tviler på seg selv (Bandura, 1997). Å øke en urealistisk tro på personlige evner vil ifølge Bandura (1997) kun åpne for å mislykkes, samt diskreditere de som forsøker å overtale vedkommende. Det vil videre undergrave den enkeltes tro på sine evner.

Fysiologiske og følelsesmessige tilstander i ulike situasjoner påvirker også mestringstroen. I bedømmelsen av egne evner stoler mennesker delvis på somatisk informasjon formidlet av fysiologiske og følelsesmessige tilstander (Bandura, 1997).

Somatiske indikatorer på personlig mestringstro er spesielt relevant innenfor områder som omhandler fysiske prestasjoner og mestring av stressorer (Bandura, 1997). Humør, følelsesmessige tilstander, fysiske reaksjoner og stress kan påvirke tanker om egne evner i bestemte situasjoner. Bandura (1997) hevder imidlertid at det ikke er intensiteten i de følelsesmessige eller fysiologiske reaksjonene som er viktig, men hvordan følelsene oppfattes og tolkes. Ved å lære hvordan stress kan reduseres og humøret bedres når en står over en vanskelig eller utfordrende oppgave, kan egen mestringstro forbedres. Kandidaten kan eksempelvis vurdere og regulere spenningsnivået for å yte maksimalt på gjennomføringen av fysiske tester. Siden fysiske tester kun gjennomføres en gang, så kan en form for frykt for å mislykkes oppstå hos kandidaten.

2.5 Betydningen av mestringstro i Forsvaret

I Forsvarets fellesoperative doktrine (FFOD) står det: «Påkjenningene i strid kan være ekstreme. I vår profesjon utgjør vilje til å lykkes, og å streve mot resultater som overstiger det forventede, forskjellen mellom å lykkes og feile» (Forsvarsstaben, 2007, s. 160). Sitatet fra FFOD viser viktigheten for norske offiserer, befal og soldater til å tro på sin egen evne i yrkesutøvelsen. For Forsvaret blir det derfor viktig å finne ledere som er i stand til å møte motgang uten å gi opp eller brytes ned (Boe, 2015). En militær leder må ha kapasiteten til å lede under ekstreme forhold i operasjoner som krever både intellekt og karakter (Boe, Bang, & Nilsen, 2015). I møtet med krevende og farlige situasjoner kreves det derfor sannsynligvis et høyt nivå av mestringstro som militær leder.

I løpet av utdanningen ved Krigsskolen må kadettene bestå mestringsarenaen Stridskurs, en feltøvelse med fokus på å lære av egne og andres erfaringer (Forsvarets høgskole, 2018). Etter stridskurs skal kadettene kjenne til hva fysiske og psykiske stridsreaksjoner innebærer, hvordan lederskap påvirker motstandsdyktighet og evnen til oppdragsløsning, samt betydningen av troverdighet, robusthet og samhold (Forsvarets høgskole, 2018). I emnebeskrivelsen for emnet «Ledelse i strid» står det følgende om stridskurs:

Hensikten med stridskurs er å belyse hvordan svært krevende forhold påvirker soldater og hvilke krav som stilles til militært lederskap i et stridslignende miljø. Stridskurset skal belyse hvordan ekstreme påkjenninger påvirker en selv og andre, og danner grunnlag for å bevisstgjøre kadettene de krav som i ytterste konsekvens stilles til offiseren som profesjonsutøver.

Kadettene skal gis mulighet til å løse oppdrag under svært krevende og stridslignende forhold der de må forsere mentale og fysiske barrierer. Under feltøvelsen vil kadettene utsettes for krigens natur, der blant annet frykt, stress, usikkerhet, tvetydighet, friksjon og utmattelse er sentrale kjennetegn.

(Forsvarets høgskole, 2018)

Krigsskolen som utdanningsinstitusjon anerkjenner viktigheten av erfaringsbasert kompetanse under krevende fysiske forhold for å bli offiser i Hæren. Tidligere mestringserfaringer og mestringstro for militære ledere blir sannsynligvis viktig for å løse oppdragene en kan stå ansvarlig for å lede i en militær operasjon.

Prestasjon på fysiske tester gjennomført under normale forhold står i kontrast til prestasjon under krevende forhold og høyt operasjonstempo med liten tilgang til søvn og mat. Likevel er opplevd mestringsforventning en viktig bidragsyter for å oppnå prestasjoner. Uansett hva den underliggende ferdigheten kan være, er mestringsforventninger en av flere komponenter som forbindes med bedre prestasjon (Bandura, 1997). Opplevd mestringsforventning er ikke et mål på selve ferdigheten personen besitter, men troen på hva vedkommende kan gjøre under ulike forhold med ferdighetene han eller hun har, noe som sannsynligvis blir viktig for kandidaten som får tilbud om skoleplass og må gjennomføre stridskurs for å bestå utdanningen.

Militær akademisk utdanning slik som Krigsskolen, er psykologisk, fysisk og sosialt krevende. Hensikten med kravene er nettopp å forberede kadettene til å lede i ekstreme miljøer etter utdanning. En viktig faktor under militær akademisk utdanning blir kadettens evne til å skape en høy grad av mestringstro for tilegnelse av spesifikke militære ferdigheter, denne evnen kreves for befal og offiserer for å fungere godt og være i stand til å lede ulike oppdrag, spesielt fordi individer med en høy grad av mestringstro fortsetter i motgang og håndterer utfordringer på en mer effektiv måte (Jex, Bliese, Buzzel, & Primeau, 2001). Mestringstro har også vist seg å være et signifikant bidrag for soldater som lykkes med å gjennomføre en veldig hard seleksjon til de amerikanske spesialstyrkene (Gruber, Kilcullen & Iso-Ahola, 2009).

For militære yrkesutøvere både forventes og kreves det en høy standard (Boe, Säfvenbom, Johansen & Buch, 2018). Det har tidligere blitt vist at å tro på egen kapasitet, ferdigheter og evner er viktig for norske offiserer innenfor ulike oppgaver, som å kontrollere aggresjon (Boe & Ingdahl, 2017), villigheten til å drepe (Boe & Johannessen, 2015), og hvordan kommunikasjonsferdigheter for ledelse kan forbedres (Boe & Holth, 2017). Funn som støtter tidligere forskning om at mestringsforventninger er avgjørende for å predikere prestasjon (Stajkovic & Luthans, 1998).

I løpet av utdannelsen ved Krigsskolen har den opplevde kompetansen som kadettene tror de har, vist seg å være en viktig bidragsyter for suksess (Boe et al., 2018; Fosse, 2014). Ut ifra sosial-kognitiv teori vil kadetter med høyere akademisk selvoppfatning, ifølge Boe et al. (2018), sannsynligvis oppleve høyere nivå av mestringsopplevelse. Boe et al. (2018) hevder at høyere nivå av selvoppfatning fører til en økning i mestringstro. Likevel var mestringstro mindre viktig enn høyt nivå av indre motivasjon for å øke persepsjonen av militær kompetanse hos kadetter (Buch, Säfvenbom & Boe, 2016).

Militære ferdigheter er nødvendige ferdigheter for soldater når de deltar i strid og militære operasjoner. Militær trening har til hensikt å skape selvtillit og oppnå en høy standard på prestasjonen i Forsvaret (Boe et al., 2018). Kandidater som er tatt opp til militære studier forventes å ha mestringstro som en sentral mekanisme i treningen av militære ferdigheter (Myrseth, Hystad, Säfvenbom & Olsen, 2018). I sin studie fant Myrseth et al. (2018) at kadettene hadde en signifikant forbedring når det gjaldt individuelle mestringsstrategier og samarbeid i vanskelige situasjoner, men ikke motivasjon til prestasjon. Mestringsforventninger kunne, ifølge Myrseth et al. (2018), predikere individuell mestringsstrategi hos kadettene. En mulig forklaring for årsaken til at kadetter med høyere mestringstro hadde en større utvikling i militære ferdigheter er fordi kadetter med høy mestringstro i større grad utsetter seg selv for nye og utfordrende situasjoner under trening (Myrseth et al., 2018). Kadetter med høy mestringstro kan utfordre seg selv i større grad, lære mer og vise større utvikling av militære ferdigheter i løpet av tre år med trening under militær utdanning (Myrseth et al., 2018). Videre hevder Myrseth et al. (2018) at kadetter med høy mestringstro kan være mer motiverte til å trene som følge av et høyere ferdighetsnivå. Kadetter med høy mestringstro er dermed forventet å ha bedre militære ferdigheter på de fleste tidspunkter enn ved en

normal utviklingskurve, det kan medføre at stimulering av kadetters mestringstro er en viktig komponent i utviklingen av militære ferdigheter (Myrseth et al., 2018)

Vik (2013) fant i sin studie ut at fysiske tester gjennomført på FOS korrelerer signifikant med tjenesteuttalelse og vitnemål etter endt utdanning på Krigsskolen. Vik (2013) argumenterer for at sammenhengen er naturlig i forhold til en fysisk dimensjon i den militære profesjon, og at offiserer med god fysisk form unngår belastningsskader og sykefravær i en krevende utdanning. Videre hevder Vik (2013) at sammenhengen mellom fysiske tester og prestasjoner ved Krigsskolen kan forstås som et tegn på at utdanningen legger vekt på den fysiske dimensjonen ved krig, og at dyktige offiserer i så måte må være i god fysisk form for å håndtere krigens krav (Vik, 2013).

Sammenhengen kan også tolkes slik at offiserene med best fysisk form har mest overskudd til å kanalisere resterende kapasitet for å oppnå gode resultater.

Menneskene som i dag går inn i Forsvaret i Norge ser ut til å være mindre robuste enn tidligere, samtidig som de fysiske kravene i moderne militære operasjoner ser ut til å ha økt (Boe & Nergård, 2017). Det å identifisere personlige determinanter for prestasjon og suksess hos offiserer er avgjørende for å optimalisere rekruttering og samlet utfall av utdanning innenfor militær trening (Fosse et al., 2015). I møte med utfordrende og krevende situasjoner er karakterstyrker viktig for at offiseren i militæret lykkes (Boe et al., 2014). I en undersøkelse av erfarne offiserers persepsjon av viktige karakterstyrker kom Boe et al. (2014) fram til at lederskap var den viktigste karakterstyrken hos militære offiserer. Blant de 12 viktigste karakterstyrkene var også selvregulering. Begrepet selvregulering er et sentralt begrep som innenfor idrettspsykologi kan forbindes med forventninger til egen fysisk prestasjon.

Selvregulering kan defineres som kapasiteten til å endre sin respons for å oppnå en ønsket tilstand eller utfall som ellers ikke vil oppstå naturlig (Bauer & Baumeister, 2011). Gjennom selvregulering kan kandidaten under FOS stimulere til atferd og tanker som er hensiktsmessig for å oppnå best mulig prestasjon, noe som vil være spesielt viktig i forberedelsene til fysiske tester. Det handler om å være i stand til å regulere og kontrollere egen atferd som er viktig for den endelige prestasjonen. I løpet av FOS blir kandidaten målt på psykologiske tester, fysiske tester, intervju og feltøvelse. Da er det

hensiktsmessig å aktivere tanker og atferd for best mulig prestasjon. Ifølge Baumeister & Vohs (2007) vil selvregulering øke fleksibiliteten og tilpasningen av atferden. Selvregulering er altså en prosess der den enkelte forsøker å forhindre uønskede impulser for å få kontroll på den begynnende responsen, noe som vil være av betydning for prestasjonen (Baumeister & Vohs, 2007). Opprettholdelse av trening er et klassisk eksempel på en atferd som krever at mennesker utøver selvkontroll, blant annet gjennom at treningsplanen opprettholdes.

Generelle, selvregulatoriske ferdigheter gjør det mulig å bedre prestasjonen sin i ulike aktiviteter (Bandura, 1997). Ferdigheter som å vurdere kravene i oppgaven som skal løses, konstruere og evaluere alternative handlemåter, sette presise målsettinger for å kontrollere innsatsen, og skape insentiver for seg selv for å opprettholde engasjementet under anstrengende aktiviteter, samt håndtere stress og ødeleggende påtrengende tanker, vil påvirke prestasjonen i positiv retning (Bandura, 1997).

2.6 Problemstillinger, hypoteser og begrepsavklaring

Denne studien har som formål å undersøke sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultater på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen, og om forventninger til prestasjon på fysiske tester kan predikere tilbud om skoleplass på Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon. Med bakgrunn i teori ble det utledet problemstillinger og hypoteser med mål om å bidra til økt kunnskap om betydningen av fysiske tester under seleksjonen av kandidater til høyere utdanning i Forsvaret.

2.6.1 Begrepsavklaring

Videre i denne oppgaven innebærer begrepet *forventning til prestasjon*, både *forventet resultat* og *forventningens styrke*. Forventet resultat oppgis i minutter og sekunder på 3000 meter løp; meter og centimeter i medisinballstøt og stille lengde; og antall i pull-ups. Forventningens styrke oppgis som *grad av sikkerhet* i prosent for å oppnå forventet resultat eller bedre. *Forventningens styrke* og *grad av sikkerhet* er to begreper som omtaler de samme målingene, og begge blir benyttet videre i oppgaven.

2.6.2 Problemstilling 1

Hvilken sammenheng er det mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og resultat på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon?

Hypotese 1

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på 3000 meter løp.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på 3000 meter løp.

Hypotese 2

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt.

Hypotese 3

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på stille lengde.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på stille lengde.

Hypotese 4

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultat på pull-ups alfa.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på pull-ups alfa.

2.6.3 Problemstilling 2

Kan forventning til prestasjon på fysiske tester predikere hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass på Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon?

Hypotese 5

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på 3000 meter løp predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på 3000 meter løp predikerer tilbud om skoleplass.

Hypotese 6

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på medisinballstøt predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på medisinballstøt predikerer tilbud om skoleplass.

Hypotese 7

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på stille lengde predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på stille lengde predikerer tilbud om skoleplass.

Hypotese 8

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på pull-ups alfa predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på pull-ups alfa predikerer tilbud om skoleplass.

3. Metode

I dette kapittelet redegjøres det for design, datainnsamling med beskrivelse av spørreundersøkelse, fysiske tester, intervju, feltøvelse og tilbud om skoleplass, samt utvalg med inklusjons- og eksklusjonskriterier og frafallsprosessen i studiet. Kapittelet avsluttes med valg av statistiske analyser og etikk ved studien.

3.1 Design

Formålet med prosjektet er å øke kunnskapen om betydningen av fysiske tester for kandidater til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon etter utdanningsreformen i Forsvaret var gjennomført, og etter nytt reglement for fysiske tester var iverksatt. Studien undersøker sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultat på fysiske tester, og om forventning til prestasjon kan predikere hvilke kandidater til Krigsskolen som får tilbud om skoleplass under Forsvarets opptak og seleksjon 2018.

For å undersøke problemstillingene ble det utarbeidet en spørreundersøkelse for å kartlegge kandidatenes forventninger til egen prestasjon på fysiske tester, i form av forventet resultat og i hvilken grad kandidatene trodde de presterte til egne forventninger eller bedre (vedlegg 1). I tillegg ble det samlet inn resultater fra fysiske tester, intervju, feltøvelse og om kandidaten fikk tilbud om skoleplass. Undersøkelsen ble gjennomført som en tverrsnittstudie, der data om forventninger til prestasjon på fysiske tester ble samlet inn før gjennomføringen av fysiske tester, henholdsvis 23. og 24. juni, mens resultatet på fysiske tester, intervju, feltøvelse og tilbud om skoleplass ble samlet inn etter opptaket var avsluttet.

3.2 Datainnsamling

3.2.1 Spørreundersøkelse

Kandidatene var i den første fasen av opptaket delt inn i puljer med egen puljefører. Puljeføreren var en sersjant som fulgte kandidatene til tester, kaserne, måltider og andre gjøremål i starten av opptaket. I den fasen av opptaket det var aktuelt å gjennomføre spørreundersøkelsen var det ikke et tidspunkt der samtlige kandidater var samlet på samme sted, derfor ble spørreundersøkelsen (vedlegg 1) med informasjons- og

samtykkeskriv (vedlegg 2) delt ut til kandidatene av puljefører for hver pulje før gjennomføring av fysiske tester. Puljefører ble instruert til å gi kandidatene tilstrekkelig tid til å lese informasjonsskrivet, presisere for kandidatene hvilke opplysninger som ble samlet inn, samt at det var frivillig å delta og at de når som helst kunne trekke seg fra undersøkelsen. Etter å ha lest informasjonsskrivet og mottatt muntlig informasjon fra puljefører, oppga kandidatene sitt kandidatnummer på informasjonsskrivet som samtykke på deltakelse i studien. Deretter fylte kandidatene ut spørreundersøkelsen, som puljefører for hver pulje leverte tilbake før fysiske tester ble gjennomført for deres pulje.

Spørreundersøkelsen besto av til sammen åtte spørsmål, to spørsmål for hver fysisk test. Kandidatene ble bedt om å oppgi hvilket resultat de forventet å oppnå på hver av de fire fysiske testene i henholdsvis minutter og sekunder på 3000 meter løp, meter og centimeter på medisinballstøt og stille lengde, og antall på pull-ups. For å måle styrken på forventet resultat på hver fysisk test, ble kandidatene bedt om å krysse av i en rubrikk på en ti-delt skala fra 10 % til 100 %, for hvor sikre de var på å oppnå forventet resultat eller bedre for hver fysisk test (vedlegg 1).

3.2.2 Fysiske tester

Hver kandidat gjennomførte styrketestene pull-ups, stille lengde og medisinballstøt, og utholdenhetstesten 3000 meter løp. Testene ble gjennomført i henhold til Forsvarets reglement for fysisk tester (Forsvaret, 2016). Utdannet idrettsbefal med bachelorgrad i idrettsvitenskap var testledere, og ble støttet av idrettssoldater med idrettssoldatkurs som kontrollører. Det ble avsatt minimum 15 minutter til oppvarming før avlegging av styrketester, og tilsvarende før 3000 meter løp. Kandidatene ble tilbudt ledet oppvarming av testleder, men valgte selv om de ville følge ledet oppvarming eller varme opp på egenhånd. Kandidatene ble gjort kjent med løypetraseen før 3000 meter løp, og før styrketestene fikk kandidatene demonstrert riktig utførelse av hver øvelse. Resultatet fra fysiske tester ble vektlagt 10 % av den endelige vurderingen om tilbud om skoleplass.

3000 meter løp

Kandidatene løp 3000 meter i puljer på mellom 35 og 50 kandidater utendørs i løype merket med skilt for hver 500 meter i henhold til reglement for fysisk tester. Underlaget

var grus. Kandidatene startet på signal fra testleder og tilbakela 3000 meter på raskest mulig tid. Testleder registrerte testresultatet som minutter og sekunder, til nærmeste hele sekund. Minimumskravet til alle studier ved Forsvarets høgskole er 14 minutter for menn og 15 minutter for kvinner (Forsvaret, 2016)

Medisinballstøt

Kandidatene gjennomførte støt av en medisinball på 10 kg i henhold til reglement for fysisk tester (Forsvaret, 2016). Forsvarets testmatte ble benyttet for å måle lengden. Kandidaten sto med parallelle føtter bak startstreken med medisinballen inntil mage eller bryst. Fra denne posisjonen ble ballen støtt lengst mulig. Det var lov å benytte bein og overkropp aktivt og løfte hælene ved utførelsen av støtet, men begge føttene måtte hele tiden ha kontakt med gulvet. Hopp og steg var ikke tillatt. Støtet var ugyldig dersom kandidaten tråkket over streken med foten eller en annen kroppsdelt, eller skled bakover med en fot eller begge føtter. Kandidaten skulle ha gjenvunnet balansen og stå med føttene i ro før kontrolløren godkjente og målte støtet. Støtet ble målt fram til midt i ballens nedslagsfelt og til nærmeste 10 centimeter. Kandidaten fikk inntil tre forsøk, hvorav det lengste gyldige støtet ble registrert som tellende resultat. Kandidatene som ikke hadde godkjent støt etter tre forsøk, fikk ytterligere forsøk inntil ett godkjent støt var oppnådd. Minimumskravet til alle studier ved Forsvarets høgskole er 4,4 meter for menn og 3,2 meter for kvinner (Forsvaret, 2016).

Stille lengde

Kandidatene gjennomførte hopp uten tilløp i henhold til reglement for fysisk tester (Forsvaret, 2016). Forsvarets testmatte ble benyttet for å måle lengde. Utgangsstillingen var med parallelle føtter bak startstreken på plant underlag. Det var tillatt å benytte full armsving. Hoppet ble målt fra startstreken og fram til bakerste nedslagspunkt. Det var tillatt å falle fremover etter landing. Kontrolløren målte hoppet til nærmeste 5 centimeter. Kandidaten hadde inntil tre forsøk, og det lengste hoppet ble registrert som tellende resultat. Minimumskravet til alle studier ved Forsvarets høgskole er 2,20 meter for menn og 1,85 meter for kvinner (Forsvaret, 2016).

Pull-ups

Kandidaten gjennomførte pull-ups i bom, høy (alfa) eller lav (bravo) i henhold til reglement for fysisk tester (Forsvaret, 2016). Bommen var påført sportsteip for å sikre

bedre grep, og det var tillatt å bruke hansker. Utgangsstilling for pull-ups alfa var hengende vertikalt i bom med overtak. Det ble benyttet valgfri avstand mellom hendene. Beina var klar av gulvet under utførelsen, men det var tillatt å benytte kasse for å nå opp til bommen, som deretter ble fjernet. Kroppen ble hevet til haka var over øvre kant av bommen. Albueleddet var helt utstruktet i nedre stilling. Kipp og markant løfting av knær var ikke tillatt. Antall godkjente repetisjoner av kontrollør ble registrert. Kandidater som fikk registrert null repetisjoner ved pull-ups alfa fikk en kort pause og gjennomførte øvelsen med horisontal utførelse, pull-ups bravo. Utgangsstilling var hengende horisontalt i bom med overtak og hælene hvilende på kasse. I nedre stilling var kroppen horisontal med albue helt utstruktet. Kroppen ble holdt helt strakt under innstillingen. Videre ble avstanden mellom bom og kasse justert slik at berøringspunktet mot bommen i øvre posisjon ble omtrent på brystspissen. Testen startet i nedre posisjon, deretter ble kroppen hevet til brystet berører bommen. Knekk i hofte og kipp var ikke tillatt, og kroppen skulle være helt strak. Antall godkjente repetisjoner av kontrollør ble registrert. Kandidatene som på forhånd visste at de ikke klarte minimum en pull-up i alfa-øvelsen startet rett på bravo-øvelsen. Minimumskravet til alle studier Forsvarets høgskole er 4 pull-ups alfa for menn og 8 pull-ups bravo for kvinner (Forsvaret, 2016).

3.2.3 Intervju

Kandidatene som ikke var sendt hjem etter fysiske tester, gikk videre til et intervju som hadde til hensikt å innhente og fortolke informasjon som var relevant for å lage en lederprognose. Kandidatene ble intervjuet av et intervjupanel bestående av to offiserer, to sersjanter eller en offiser og en sersjant. Hvert intervjupanel hadde i forkant deltatt på et intervjukurs i regi av Hærens senter for rekruttering og seleksjon og Forsvarets psykologer. Intervjupanelet var instruert til å gjennomføre intervjuet semistrukturert etter en intervjuguide og skåre hver kandidat på de personlige egenskapene; rollemodell, utvikling og mental robusthet (Forsvaret, 2018). Hvert intervjupanel skåret kandidaten fra 1-9, hvor 1 er dårligst og 9 er best, på hver av de tre personlige egenskapene i henhold til atferdsindikatorer utarbeidet av Forsvarets psykologer (Forsvaret, 2018). Rollemodell ble vektet 34 %, utvikling 33 % og mental robusthet 33 %. I lederprognosen ble resultatet av intervjuet som helhet vektet 20 %.

3.2.4 Feltøvelse

Kandidatene som ikke var sendt hjem fra opptaket etter fysiske tester og intervju ble sendt ut på feltøvelse som hadde til hensikt å avdekke hvordan kandidatene presterte på de fem personlige egenskapene; rollemodell, løse oppdrag, mental robusthet, samspill og utvikling. Hvert lag ble fulgt av en offiser eller sersjant som skåret hver kandidat på ovenfornevnte personlige egenskaper fra 1-9, hvor 1 er dårligst og 9 er best, på hver av de fem personlige egenskapene i henhold til atferdsindikatorer for skåringer utarbeidet av Forsvarets psykologer. Hver personlig egenskap ble vektet 20 %. Hver selektør hadde før feltøvelsen deltatt på selektørkurs i regi av Hærens senter for rekruttering og seleksjon og Forsvarets psykologer. For hvert fjerde lag var det også en erfaren offiser eller erfaren sersjant innenfor seleksjon som hjalp til med å skåre kandidatene mellom de fire lagene, og var en rådgiver for selektørene. Det skulle tas hensyn til at kandidatene hadde ulikt erfaringsgrunnlag (Forsvaret, 2018). I lederprognosen ble feltøvelsen som helhet vektet 80 %.

Første dag av feltøvelsen besto av en utmarsj og etablering av baseområde. Andre dagen besto av et lagsråd, 8 km pakningsløp med 25 kg sekk og leksjon i sekvensielle lederfunksjoner. Tredje og fjerde dag besto av en oppdragsløsningsperiode med fysiske og kognitive utfordringer, hovedsakelig i militær kontekst, som ble løst i lagsrammen (Forsvaret, 2018). Oppgavene var designet for at selektørene kunne identifisere kandidatens kompetanse innenfor de personlige egenskapene; rollemodell, løse oppdrag, mental robusthet, samspill og utvikling (Forsvaret, 2018).

3.2.5 Tilbud om skoleplass

Kandidatene ble rangert etter skoleprognose, lederprognose og resultat på fysiske tester. Skoleprognosen ble vektet 40 %, lederprognosen 50 % og fysiske tester 10 %. Forsvarets personell- og vernepliktssenter opplyste i en telefonsamtale at 60 kandidater ble tilbudt skoleplass i militære studier på Krigsskolen i henhold til opptaksprotokollen for FOS Krigsskolen Sommer 2018 (personlig kommunikasjon, 15. april 2020). Ikke alle som fikk tilbud om skoleplass ønsket å delta i denne studien, så videre i oppgaven benyttes et lavere tall enn 60 for kandidater som fikk tilbud om skoleplass.

3.3 Utvalg

I statistiske analyser ble 152 kandidater inkludert, hvorav 126 var menn ($20,5 \pm 1,6$ år) og 26 var kvinner ($20,9 \pm 1,2$ år). Samtlige kandidater til Krigsskolen på tidspunktet for datainnsamlingen ble invitert til å delta i studien. 171 kandidater besvarte spørreundersøkelse, hvorav 19 kandidater ikke hadde registreringer på samtlige fysiske tester.

3.3.1 Inklusjonskriterier

Kandidatene som er inkludert i studien hadde utdanningslinjer ved Krigsskolen som sitt første valg på søknaden til høyere utdanning ved Forsvarets høgskole. FOS gjennomføres i stor grad felles, men deler av opptaket og utvelgelsen av kandidater blir styrt av forsvarsgrenene for å tilfredsstille behovet i forsvarsgrenen. Hæren har som den største forsvarsgrenen tradisjonelt flest søkere og ble valgt som forsvarsgren. Kandidatene inkludert i studien har derfor satt en av fire utdanningslinjer ved Krigsskolen som førstevalg i sin søknad:

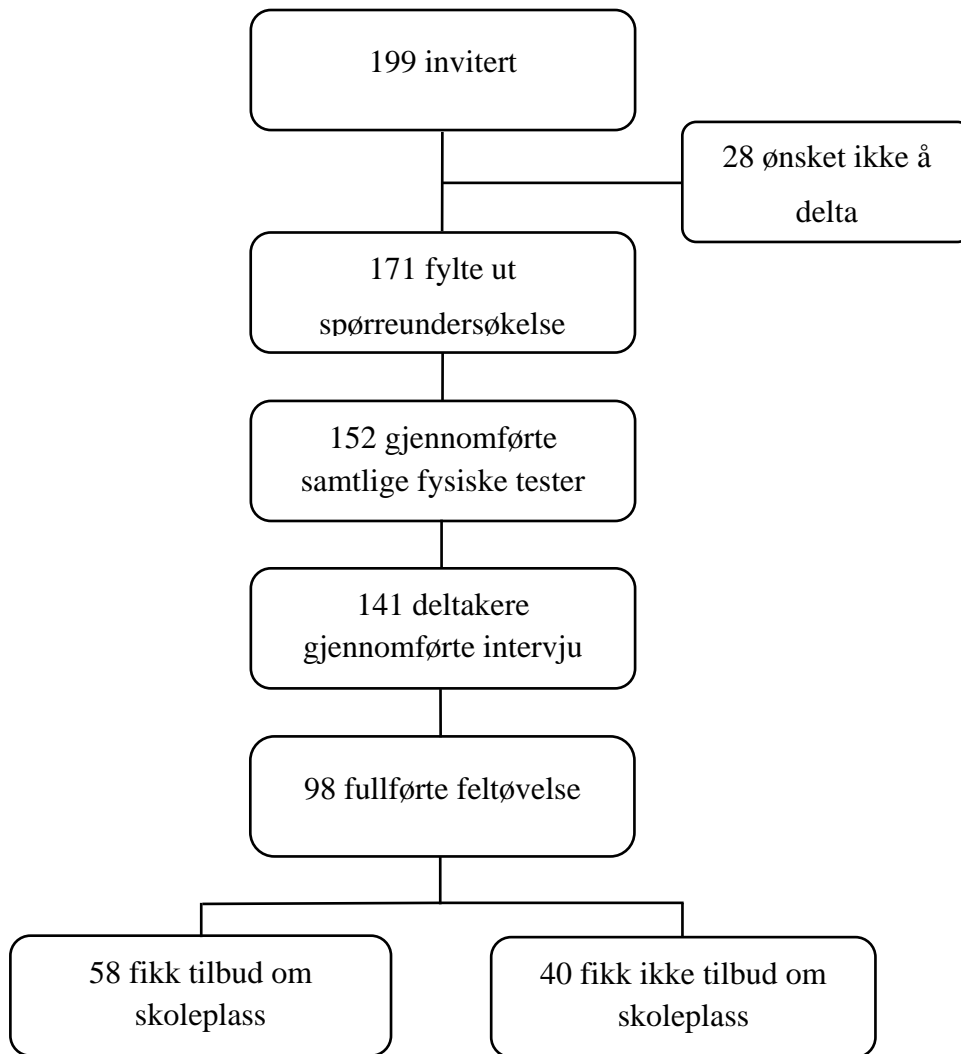
- Militære studier med fordypning ledelse og landmakt, en bachelorgrad.
- Militære studier med fordypning i bygg og anleggsteknikk, en bachelorgrad.
- Militære studier med fordypning i ledelse – militær logistikk, en bachelorgrad.
- Årstudium i militære studier, med krav om fullført relevant høyere utdanning på bachelor- eller masternivå

3.3.2 Eksklusjonskriterier

Kandidater som ble tatt ut av opptaket før fysiske tester ble gjennomført, ble ekskludert fra studien. Kandidater som ikke hadde registrerte resultater på fysiske tester, ble ekskludert fra studien.

3.3.3 Frafall

Datagrunnlaget for statistiske analyser består av 152 besvarelser. Datainnsamlingen har foregått parallelt med Forsvarets seleksjonsprosess som har til hensikt å finne de best egnede kandidatene til utdanning i Forsvaret. Det innebærer at kandidater reiser hjem fra opptaket. Figur 1 viser hvordan kandidater har falt fra studien underveis.

Figur 1: Flytskjema for frafallsprosessen av kandidater.

Behandling av data

3.3.4 Databehandlingsprogrammer

Microsoft Excel Office 365 ble benyttet for å organisere data og IBM SPSS Statistics 24 ble benyttet for å behandle data og gjennomføre statistiske analyser.

3.3.5 Statistiske analyser

I besvarelsen av den første problemstillingen ble det utført sekvensiell lineær regresjonsanalyse for hver fysisk test. Resultatet på fysisk test ble satt som avhengig variabel, grad av sikkerhet som uavhengig variabel i den første blokken, og forventet resultat som uavhengig variabel i andre blokken. Ved bruk av histogram og PP-plott ble residualene vurdert som normalfordelte og scatterplott ble benyttet for å kontrollere at

residualene var tilfeldig fordelt rundt 0. Ved bruk av kommandoen «casewise diagnostics» ble residualene som lå mer enn tre standardavvik fra regresjonslinjen identifisert og ekskludert fra den lineære regresjonsanalysen for aktuell fysisk test. Signifikansnivået ble satt til $p < .05$, og resultatet fra analysen blir oppgitt fra den standardiserte betakoeffisienten (β).

For å besvare den andre problemstillingen ble det utført sekvensiell logistisk regresjonsanalyse for hver fysisk test. Tilbud om skoleplass ble satt som avhengig variabel, grad av sikkerhet som uavhengig variabel i den første blokken og forventet resultat som uavhengig variabel i den andre blokken. Analysene ble delt på kjønn fordi det stilles ulike fysiske krav til menn og kvinner. Cook's Distance ble benyttet for å kontrollere om uavhengige variabler var innflytelsesrike. Pearsons korrelasjonskoeffisient $r < 0,8$ ble benyttet for kontrollere uavhengige variabler for multikollinearitet. Signifikansnivået ble satt til $p < .05$, og resultatet fra analysen blir oppgitt fra den ustandardiserte betaverdien (B) og oddsratio (OR) med 95 % konfidensintervall (95 % KI).

Enkelte regresjonsanalyser ble gjennomført med redusert utvalgsstørrelse. Årsakene til dette var manglende registreringer fra spørreundersøkelsen og ekskludering av kandidater med residualer ± 3 standardavvik fra den lineære regresjonslinjen. For grad av sikkerhet manglet to verdier på stille lengde og en verdi på medisinballstøt. En kandidat hadde forventninger om å prestere pull-ups med utførelse alfa, men har kun registrert resultater for pull-ups bravo. Enheter med manglende verdi på en variabel ble håndtert med kommandoen «listwise exclusion» og dermed utelatt fra alle beregninger, noe som reduserte utvalgsstørrelsen og teststyrken, men som gav konsistente resultater (Christophersen, 2006). På bakgrunn av få registreringer ($n=13$) ble det ikke gjennomført lineær og logistisk regresjon på testen pull-ups bravo.

3.4 Etikk

3.4.1 Godkjenning av forskningsprosjektet

Prosjektet ble meldt inn til Norsk senter for forskningsdata (NSD) 11. mai 2018 og tillatelse til å behandle personopplysninger ble gitt 21. juni 2018 (vedlegg 3).

Forskningsprosjektet ble søkt til etisk komité ved Norges idrettshøgskole 4. juni 2018

og godkjent 11. juni 2018 (vedlegg 4) med forbehold om at det ble sendt endringsmelding til NSD (vedlegg 5). Søknad om tillatelse til innhenting av opplysninger i og om Forsvaret ble sendt til Forsvarets høgskole 4. juni 2018 (vedlegg 6). I påvente av tilrådning fra NSD og vedtak etisk komité ved Norges idrettshøgskole, ga Forsvarets høgskole 21. juni 2018 tillatelse til å gjennomføre spørreundersøkelsen før søknaden ble behandlet i sin helhet (vedlegg 7). Årsaken til dette var at fysiske tester for kandidater til Krigsskolen ble gjennomført 23.-24. juni 2018. Søknad om tillatelse til innhenting av opplysninger i og om Forsvaret ble innvilget av Forsvarets høgskole 17. juli 2018 (vedlegg 8).

3.4.2 Deltakelse i studien

Kandidatene besvarte en spørreundersøkelse bestående av åtte spørsmål før gjennomføringen av fysisk test. Under FOS blir kandidatene stort sett vurdert gjennom hele opptaket. Derfor var det hensiktsmessig at denne undersøkelsen ble gjennomført i relativt god tid mellom andre aktiviteter for at spørreundersøkelsen ikke skulle oppfattes som en vurdering av den enkelte som kandidat på FOS. I samarbeid med Hærens senter for rekruttering og seleksjon som hadde det administrative ansvaret for at kandidatene til Krigsskolen gjennomførte alle undersøkelser, tester og måltider, ble det derfor funnet hensiktsmessige tidspunkter for hver pulje for å gjennomføre spørreundersøkelsen. Puljeførerne ble også instruert til å understreke for kandidatene at spørreundersøkelsen var et forskningsprosjekt, uavhengig av vurderingen FOS gjorde av dem som kandidater. Videre ble det samlet inn data fra fysiske tester, intervju og feltøvelse, samt tilbud om skoleplass, alder og kjønn fra Forsvarets register. I samarbeid med Hærens senter for rekruttering og seleksjon ble registerdata behandlet anonymisert fra innsamling.

4. Analyser og resultater

I dette kapittelet presenteres beskrivende data for utvalget som helhet (tabell 1) og fordelt på kvinner (tabell 2) og menn (tabell 3), samt statistiske analyser og resultater tilhørende problemstilling 1 og problemstilling 2.

Tabell 1: Beskrivende data for kvinner og menn.

Variabel	Minimum	Maksimum	Gjennomsnitt	Standardavvik
Resultat 3000 m løp (n=152)	10:15	17:18	12:22	01:09
Forventet resultat 3000 meter løp (n=152)	10:30	15:00	12:39	01:00
Grad av sikkerhet 3000 meter løp (n=152)	30 %	100 %	74,3 %	13,8 %
Resultat medisinballstøt (n=152)	3,20	6,40	4,72	,70
Forventet resultat medisinballstøt (n=152)	3,20	8,60	4,62	,75
Grad av sikkerhet medisinballstøt (n=151)	10 %	100 %	77,8 %	16,7 %
Resultat stille lengde (n=152)	1,60	2,70	2,29	,22
Forventet resultat stille lengde (n=152)	1,72	3,30	2,29	,23
Grad av sikkerhet stille lengde (n=150)	10 %	100 %	75,9 %	17,8 %
Resultat pull-ups alfa (n=139)	1	21	9,12	4,21
Forventet resultat pull-ups alfa (n=140)	1	20	8,52	3,78
Grad av sikkerhet pull-ups alfa (n=140)	10 %	100 %	83,4 %	15,2 %

Tabell 2: Beskrivende data for kvinner.

Variabel	Minimum	Maksimum	Gjennomsnitt	Standardavvik
Resultat 3000 m løp (n=26)	11:45	17:18	13:59	01:08
Forventet resultat 3000 meter løp (n=26)	11:50	15:00	13:53	00:50
Grad av sikkerhet 3000 meter løp (n=26)	50 %	90 %	71,2 %	13,1 %
Resultat medisinballstøt (n=26)	3,20	4,80	3,59	,38
Forventet resultat medisinballstøt (n=26)	3,20	4,00	3,46	,25
Grad av sikkerhet medisinballstøt (n=26)	40 %	90 %	78,1 %	16 %
Resultat stille lengde (n=26)	1,60	2,50	1,95	,17
Forventet resultat stille lengde (n=26)	1,72	2,20	1,93	,11
Grad av sikkerhet stille lengde (n=25)	40 %	100 %	72,4 %	19 %
Resultat pull-ups alfa (n=14)	2	14	6,71	3,77
Forventet resultat pull-ups alfa (n=14)	1	12	4,71	4,05
Grad av sikkerhet pull-ups alfa (n=14)	10 %	100 %	81,4 %	22,8 %

Tabell 3: Beskrivende data for menn.

Variabel	Minimum	Maksimum	Gjennomsnitt	Standardavvik
Resultat 3000 m løp (n=126)	10:15	14:21	12:02	00:50
Forventet resultat 3000 meter løp (n=126)	10:30	14:00	12:24	00:50
Grad av sikkerhet 3000 meter løp (n=126)	30 %	100 %	75 %	13,9 %
Resultat medisinballstøt (n=126)	3,90	6,40	4,96	,49
Forventet resultat medisinballstøt (n=126)	3,40	8,60	4,87	,57
Grad av sikkerhet medisinballstøt (n=125)	10 %	100 %	77,8 %	16,9 %
Resultat stille lengde (n=126)	2,00	2,70	2,36	,15
Forventet resultat stille lengde (n=126)	2,00	3,30	2,37	,16
Grad av sikkerhet stille lengde (n=125)	10 %	100 %	76,6 %	17,5 %
Resultat pull-ups alfa (n=125)	1	21	9,38	4,18
Forventet resultat pull-ups alfa (n=126)	1	20	8,94	3,52
Grad av sikkerhet pull-ups alfa (n=126)	40 %	100 %	83,6 %	14,2 %

4.1 Statistiske analyser og resultater problemstilling 1

I dette delkapittelet presenteres resultater tilhørende problemstilling 1 gjennom hypotesetesting for hver fysisk test ved bruk av lineær regresjon.

Hypotese 1

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på 3000 meter løp.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på 3000 meter løp.

Tabell 4: Sekvensiell lineær regresjon med resultat 3000 meter løp som avhengig variabel.

Modell	Variabel	B	SE _B	β	Sig.
1	Grad av sikkerhet	-1.09	.37	-.23	.004
2	Grad av sikkerhet	-.15	.21	-.03	.472
	Forventet resultat	.91	.05	.84	.000

Note: N = 148; B = Ustandardisert regresjonskoeffisient; SE_B = Standardavvik; β = Standardisert regresjonskoeffisient; Sig. = Signifikansnivå.

I modell 1 viser resultatene fra analysen at økende grad av sikkerhet hos kandidatene har en signifikant sammenheng med bedre resultat i form av redusert tid, på 3000 meter

løp ($\beta = -.23$, $p < 0,05$). I modell 2 viser resultatene fra analysen at forventet resultat kontrollert for forventningens styrke (grad av sikkerhet), signifikant samvarierer med resultatet på 3000 meter løp ($\beta = .84$, $p < .001$). 71,6 % ($p < .001$) av variansen på resultatet på 3000 meter løp kan forklares av forventet resultat og forventningens styrke.

Hypotese 2

H_0 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt.

H_1 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt.

Tabell 5: Sekvensiell lineær regresjon med resultat medisinballstøt som avhengig variabel.

Modell	Variabel	B	SE _B	β	Sig.
1	Grad av sikkerhet	.01	.00	.33	.000
2	Grad av sikkerhet	.00	.00	.10	.021
	Forventet resultat	.85	.05	.82	.000

Note: $N = 149$; $B =$ Ustandardisert regresjonskoeffisient; $SE_B =$ Standardavvik; $\beta =$ Standardisert regresjonskoeffisient; Sig. = Signifikansnivå.

I modell 1 viser resultatene fra analysen at økende grad av sikkerhet hos kandidatene har en signifikant positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt ($\beta = .33$, $p < .001$). I modell 2 viser resultatene fra analysen at forventet resultat kontrollert for forventningens styrke, har en signifikant positiv sammenheng med resultatet på medisinballstøt ($\beta = .82$, $p < .001$). I tillegg ser man at høyere grad av sikkerhet hos kandidatene fremdeles har en signifikant positiv sammenheng med resultatet i medisinballstøt ($\beta = .10$, $p < .05$). 72,9 % ($p < .001$) av variansen i resultatet på medisinballstøt kan forklares av forventet resultat og forventningens styrke.

Hypotese 3

H_0 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på stille lengde.

H_1 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på stille lengde.

Tabell 6: Sekvensiell lineær regresjon med resultat stille lengde som avhengig variabel.

Modell	Variabel	B	SE _B	β	Sig.
1	Grad av sikkerhet	.00	.00	.30	.000
2	Grad av sikkerhet	.00	.00	.13	.010
	Forventet resultat	.81	.05	.79	.000

Note: N = 148; B = Ustandardisert regresjonskoeffisient; SE_B = Standardavvik; β = Standardisert regresjonskoeffisient; Sig. = Signifikansnivå.

I modell 1 viser resultatene fra analysen at økende grad av sikkerhet hos kandidatene har en signifikant positiv sammenheng med resultatet i stille lengde ($\beta=.30$, $p < .001$). I modell 2 viser resultatene fra analysen at forventet resultat kontrollert for forventningens styrke, har en signifikant positiv sammenheng med resultatet i stille lengde ($\beta=.79$, $p < .001$). I tillegg ser man at økende grad av sikkerhet hos kandidatene fremdeles har en signifikant positiv sammenheng med resultatet i stille lengde ($\beta=.13$, $p < .001$). 68,2 % ($p < .001$) av variansen i resultatet på stille lengde kan forklares med forventet resultat og forventningens styrke.

Hypotese 4

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har ikke en positiv sammenheng med resultatet på pull-ups alfa.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet har en positiv sammenheng med resultatet på pull-ups alfa.

Tabell 7: Sekvensiell lineær regresjon med resultat pull-ups alfa som avhengig variabel.

Modell	Variabel	B	SE _B	β	Sig.
1	Grad av sikkerhet	.11	.02	.39	.000
2	Grad av sikkerhet	.01	.01	.04	.364
	Forventet resultat	1.02	.04	.90	.000

Note: N = 129; B = Ustandardisert regresjonskoeffisient; SE_B = Standardavvik; β = Standardisert regresjonskoeffisient; Sig. = Signifikansnivå.

I modell 1 viser resultatene fra analysen at økende grad av sikkerhet har en signifikant positiv sammenheng med resultatet på pull-ups alfa ($\beta=.39$, $p < .001$). I modell 2 viser resultatene fra analysen at forventet resultat kontrollert for forventningens styrke, har en signifikant positiv sammenheng med resultatet på pull-ups alfa ($\beta=.90$, $p < .001$). 84,1

% ($p < .001$) av variansen i pull-ups alfa kan forklares ved forventet resultat og forventningens styrke.

4.2 Statistiske analyser og resultater problemstilling 2

I dette delkapittelet presenteres resultater tilhørende problemstilling 2 gjennom hypotesetesting for hver fysisk test ved bruk av logistisk regresjon.

Hypotese 5

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på 3000 meter løp predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på 3000 meter løp predikerer tilbud om skoleplass.

Tabell 8: Sekvensiell logistisk regresjon for 3000 meter løp med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.

Kjønn	Modell	Variabel	B	S.E.	Sig	Exp(B)	95 % KI Exp(B)
Menn	1	Grad av sikkerhet	.01	.01	.554	1.01	.981 – 1.037
	2	Forventet resultat	-.01	.00	.009	.99	.982 – .997
Kvinner	1	Grad av sikkerhet	.04	.04	.338	1.04	.963 – 1.117
	2	Forventet resultat	-.03	.01	.029	.97	.945 – .997

Note: $N_{menn} = 126$; $N_{kvinner} = 26$; B = Ustandardisert regresjonskoeffisient; S.E. = Standardavvik; Sig. = Signifikansnivå; Exp(B) = Oddsratio; 95 % KI Exp(B) = 95 % konfidensintervall for oddsratio.

Resultatene fra analysen viser at lavere forventet resultat, det vil si høyere/dårligere resultattid på 3000 meter løp, har en signifikant redusert sannsynlighet for tilbud om skoleplass for menn (OR=0,99, 95 % KI: 0,981-0,997, $p < .05$), når det kontrolleres for forventningens styrke. Det samme gjelder for kvinner (OR=0,97, 95 % KI: 0,945-0,997, $p < .05$). Kandidater med høyere forventet resultat, det vil si lavere/bedre resultattid på 3000 meter løp, kontrollert for forventningens styrke, har dermed en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass. Med andre ord har kandidater som forventer å løpe fort på 3000 meter løp, en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass kontrollert for forventningens styrke.

Hypotese 6

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på medisinballstøt predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på medisinballstøt predikerer tilbud om skoleplass.

Tabell 9: Sekvensiell logistisk regresjon for medisinballstøt med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.

Kjønn	Modell	Variabel	B	S.E.	Sig	Exp(B)	95 % KI for Exp(B)
Menn	1	Grad av sikkerhet	.03	.01	.019	1.03	1.005 – 1.059
	2	Forventet resultat	-.13	.37	.728	.88	.425 – 1.818
Kvinner	1	Grad av sikkerhet	.01	.03	.832	1.01	.954 – 1.060
	2	Forventet resultat	.33	1.70	.846	1.39	.050 – 39.133

Note: $N_{menn} = 125$; $N_{kvinner} = 26$; $B =$ Ustandardisert regresjonskoeffisient; $S.E. =$ Standardavvik; $Sig =$ Signifikansnivå; $Exp(B) =$ Oddsratio; $95 \% KI for Exp(B) = 95 \%$ konfidensintervall for oddsratio.

Resultatene fra analysen viser at økt grad av sikkerhet hos kandidatene har en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass for menn (OR=1,03, 95 % KI: 1,005-1,059, $p < .05$). Kvinner har en sterkere oddsratio enn menn på forventet resultat på medisinballstøt (OR=1,39, 95 % KI: 0,05-39,133), men verdien er ikke signifikant ($p > 0,05$). En medvirkende årsak til at den analysen for kvinner ikke gir signifikante resultater sannsynligvis et lavt antall kvinner ($n=26$).

Hypotese 7

H₀: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på stille lengde predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H₁: Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på stille lengde predikerer tilbud om skoleplass.

Tabell 10: Sekvensiell logistisk regresjon for stille lengde med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.

Kjønn	Modell	Variabel	B	S.E.	Sig	Exp(B)	95 % KI for Exp(B)
Menn	1	Grad av sikkerhet	.03	.01	.033	1.03	1.002 – 1.052
	2	Forventet resultat	.32	1.19	.789	1.37	.134 – 14.129
Kvinner	1	Grad av sikkerhet	-.00	.02	.950	1.00	.956 – 1.044
	2	Forventet resultat	2.30	4.06	.572	9.96	.003 – 28672.949

Note: $N_{menn} = 125$; $N_{kvinner} = 26$; $B =$ Ustandardisert regresjonskoeffisient; $S.E. =$ Standardavvik; $Sig. =$ Signifikansnivå; $Exp(B) =$ Oddsratio; 95 % KI for $Exp(B) =$ 95 % konfidensintervall for oddsratio.

Resultatene fra analysen viser at økt grad av sikkerhet hos kandidatene på stille lengde har en signifikant positiv sannsynlighet for tilbud om skoleplass for menn (OR=1,03, 95 % KI: 1,002-1,052, $p < .05$). Resultatene fra analysen viser at kvinner har en høyere oddsratio enn menn på forventning til resultat kontrollert for forventningens styrke på stille lengde (OR=9,96, 95 % KI: 0,003-28672,949 vs. OR=1,37, 95 % KI: 0,134-14,129), men ingen av verdiene er signifikante ($p > 0,05$).

Hypotese 8

H_0 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på pull-ups alfa predikerer ikke tilbud om skoleplass.

H_1 : Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet på pull-ups alfa predikerer tilbud om skoleplass.

Tabell 11: Sekvensiell logistisk regresjon for pull-ups alfa med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.

Kjønn	Modell	Variabel	B	S.E.	Sig	Exp(B)	95 % KI for Exp(B)
Menn	1	Grad av sikkerhet	.00	.02	.812	1.00	.975 – 1.033
	2	Forventet resultat	.10	.06	.089	1.11	.985 – 1.245
Kvinner	1	Grad av sikkerhet	-.05	.05	.324	.96	.875 – 1.045
	2	Forventet resultat	.10	.15	.502	1.11	.822 – 1.493

Note: $N_{menn} = 126$; $N_{kvinner} = 14$; $B =$ Ustandardisert regresjonskoeffisient; $S.E. =$ Standardavvik; $Sig. =$ Signifikansnivå; $Exp(B) =$ Oddsratio; 95 % KI for $Exp(B) =$ 95 % konfidensintervall for oddsratio.

Resultatene fra analysen viser at grad av sikkerhet er positivt for menn ($B=0,00$), mens det er negativt for kvinner ($B=-0,05$). Forventet resultat kontrollert for forventningens styrke er relativt lik for kvinner (OR=1,11, 95 % KI: 0,822-1,493) og menn (OR=1,11, 95 % KI: 0,985-1,245). Ingen av resultatene i analysen er signifikante ($p > 0,05$).

5. Diskusjon

Hensikten med denne studien er å undersøke betydningen av forventninger til egen prestasjon på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen på FOS. Det første formålet er å undersøke sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultat på fysiske tester, og det andre formålet er å undersøke om forventning til prestasjon på fysiske tester kan predikere hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass. I statistiske analyser for begge problemstillingene, ble forventet resultat kontrollert for hvor sikker kandidaten var på å prestere forventet resultat eller bedre. I dette kapitlet vil funn fra statistiske analyser diskuteres opp mot relevant litteratur. Kapitlet avsluttes med styrker og begrensninger ved oppgaven inkludert betraktninger av metoden som er benyttet for å besvare problemstillingene, og avslutningsvis konsekvenser for framtidig forskning.

5.1 Problemstilling 1

Hvilken sammenheng er det mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og resultat på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon?

Kandidatens forventninger til resultat kontrollert for grad av sikkerhet har signifikant positiv sammenheng på styrketestene; medisinballstøt, stille lengde og pull-ups alfa, og signifikant sammenheng for bedre prestasjon i form redusert resultattid på utholdenhetstesten 3000 meter løp. Størst er sammenhengen på pull-ups alfa og minst er sammenhengen på stille lengde. Forventet resultat kontrollert for grad av sikkerhet forklarer store deler av variansen i resultatet på hver test. Størst forklaringskraft forekommer på pull-ups alfa og minst forklaringskraft forekommer på stille lengde.

Resultatet fra statistiske analyser viser at forventningene påvirker de fremtidige prestasjonene. Det samsvarer med Manger & Wormnes (2015) sin påstand om at forventninger om fremtiden har en tendens til å føre til at den fremstår slik vi forventer, noe som understøttes av stor forklaringskraft i analysene. Ved å besvare en spørreundersøkelse ble kandidatene gjort oppmerksomme på egne forventninger til fremtidig resultat på fysiske tester. Ifølge Manger & Wormnes (2015) vil bevisstgjøring

av forventninger føre til bedre innsikt og kontroll, noe som igjen påvirker vilje til fremtidige prestasjoner.

Forventninger er også sentralt for motivasjonen, som ifølge Imsen (2005) er avhengig av hvordan personen tenker om seg selv, sine evner og verdien av å nå målet. Beskrivende data for gjennomsnittsverdier for fysiske tester (tabell 1) viser ved forventningens styrke på 3000 meter løp, medisinballstøt, stille lengde og pull-ups alfa at kandidatene har relativt god tro på å innfri egne forventninger. Resultatene viser at økende grad av sikkerhet hos kandidatene har signifikant positiv påvirkning på resultatet på hver fysisk test. For opptil flere kandidater kan kravene på fysiske tester være den største utfordring å bestå i løpet av FOS, og for andre kandidater kan resultatet på fysiske tester være det som skiller dem fra andre kandidater i rangeringen. Verdien av å nå målet i form av skoleplass er ikke undersøkt i denne studien, men det er rimelig å anta at det er av relativt stor verdi å få tilbud om skoleplass for kandidater som er på FOS. Resonnementet her er at faktorer som ifølge Imsen (2005) er av stor betydning for motivasjonen, ser ut til å være oppfylt hos kandidatene før fysisk test gjennomføres. Forventningene påvirker kognitive prosesser som har avgjørende betydning for prestasjonsevne og mestringsforventninger, og inkluderer også troen på egen evne til å mobilisere motivasjon (Manger & Wormnes, 2015). Det er derfor grunn til å tro at kandidatene har vært motivert for å oppnå et godt resultat på fysiske tester.

Resultatet fra statistiske analyser indikerer at kandidatene vurderer kravene i oppgavene som skal løses realistisk opp mot egen fysisk kapasitet i utholdenhet og styrke. Realistiske vurderinger kan betraktes som selvregulatoriske ferdigheter, og vil ifølge Bandura (1997) påvirke prestasjonen positivt. Noe av bakgrunnen for oppgaven var en oppfatning av at kandidater på FOS tidligere har prestert dårlig under fysiske tester. I denne studien viser det seg at 14,6 % ikke gjennomførte samtlige fysiske tester eller ble selektert ut på bakgrunn av svake resultater på fysiske tester. Det er verdt å bemerke at enkelte resultater skiller seg negativt ut. Eksempelvis er tre kvinner og en mann over 2 minutter bak kravet på 3000 meter løp, og en kvinne er også over 3 minutter bak kravet. Tre av disse kandidatene hadde også forventet å løpe 3000 meter innen tidskravet, men i denne oppgaven blir slike resultater ekskludert fra statistiske analyser for å oppfylle kravene til lineær regresjon og dermed kun kommentert med basis i enkeltregistreringer.

Slike resultater er veldig merkbare ved målgang og på resultatlista, men representerer i realiteten kun et fåtall av kandidatene (2,3 %).

Resultatet på fysiske tester utgjør 10 % av den totale vurderingen for hvem som får tilbud om skoleplass. I henhold til Bandura (1997) vil utfallet i dette tilfellet avhenge av hvor godt kandidatene tror de er i stand til å prestere. Analysene viser at det er en tydelig sammenheng mellom forventet resultat kontrollert for forventningens styrke og resultat på hver fysisk test, noe som er i tråd med Banduras (1997) påstand om at forventet utfall i stor grad avhenger av personens bedømmelse av hvor godt de er i stand til å prestere. Utover at resultatet på fysiske tester påvirker tilbud om skoleplass, vil muligens ønsket om en god prestasjon når andre er til stede eller gleden over en god prestasjon i seg selv påvirke forventningene til prestasjonen.

Resultatene fra statistiske analyser viser at økende grad av sikkerhet har en signifikant positiv sammenheng med resultatet på alle fire fysiske tester. Høy grad av sikkerhet kan ses som et uttrykk for kandidatens vurdering av kontroll over utfallet, noe som ifølge Bandura (1997) gir personlige fordeler. Resonnementet her er at dersom kandidaten har innsikt i sin fysiske kapasitet og tiltro til denne før testgjennomføring, er det rimelig å anta at kandidaten også har større tiltro til seg selv i testsituasjonen. Når oppgaven og ferdighetene som skal utføres er kjent, vil kandidatene fremstå med større trygghet og prestasjonen vil bedres (Hauge & Wormnes, 2014). Kandidater som derimot tviler på sine egne evner, har ifølge Bandura (1997) vanskelig for å motivere seg og reduserer dermed innsatsen. Ved å spørre kandidatene om forventet resultat og grad av sikkerhet for å oppnå forventet prestasjon, er det mulig kandidatene reduserer egne forventninger for å øke graden av sikkerhet for å innfri egne forventninger. En slik form for selvbeskyttende strategi (Manger & Wormnes, 2015) er det vanskelig å kontrollere for, men analyser mellom forventet resultat og resultat for hver av testene viser signifikant ($p < .001$) korrelasjon (minimum $r=.77$) mellom forventning og resultat på hver fysisk test. Stille lengde viser eksempelvis også at kandidatene i gjennomsnitt har foretatt tatt en realistisk vurdering av egen fysiske kapasitet med samsvar mellom gjennomsnittlig resultat (2,29 meter, $\pm 0,22$) og gjennomsnittlig forventet resultat (2,29 meter, $\pm 0,23$). I henhold til Bandura (1997) vil utfallet kandidatene forventer avhenge av deres

bedømmelse i hvor stor grad er i stand til å prestere, noe som underbygges av funnet i denne studien.

Studier som har vektlagt kjønnsforskjeller i tolkning av egenvurdering av fysisk kapasitet hos militært personell har funnet at menn relativt sett vurderer seg selv bedre enn kvinner (Evensen, 2017; Stornæs & Fasting, 2011). For å undersøke kjønnsforskjeller i denne studien er det hensiktsmessig å se hva gjennomsnittsverdiene tilsvarer som kjønnsdifferensierte minimumskrav i den 9-delte skalaen for minimumskrav i reglement for fysiske tester (Forsvaret, 2016). I denne studien vurderer menn seg til minimumskrav 8 og presterer til minimumskrav 8 både på styrketestene og utholdenhetstesten, mens kvinner vurderer seg til minimumskrav 7 og presterer til minimumskrav 7 på utholdenhetstesten. I gjennomsnitt på styrketestene vurderer kvinner seg til minimumskrav 6,3 og presterer til minimumskrav 7. Resultatene samsvarer til dels med funnet Stornæs & Fasting (2011) beskriver som lavere selvtillit til å mestre fysiske utfordringer hos kvinnelige kandidater i befalsskolestudien og Evensen (2017) sin konklusjon om at fysiske prestasjoner ikke gjenspeilte den fysiske selvtilliten hos kvinnelige kadetter.

I sin studie fant Evensen (2017) også at mannlige kadetter underveis i utdanningen gradvis vurderer sin fysiske form til å være bedre enn resultatet på fysiske tester, mens kvinner ikke gjør det. Ved sammenligningen med Evensen (2017) sine funn er det viktig å presisere at kadetter allerede er selektert til utdanning i Forsvaret, mens kandidater i denne studien er under seleksjon. Til tross for ulik populasjon er det likevel interessant å legge merke til at forventninger til fysisk prestasjon i denne tverrsnittstudien på kandidater har et ulikt resultat fra hvordan kadetter vurderer sin egen fysiske kapasitet mot slutten av utdanningen i studien til Evensen (2017). På Krigsskolen vektlegges mestringsopplevelser blant annet gjennom Stridskurs i den hensikt å bygge en personlig mestringstro, noe som gjør at utdanningen i seg selv kan være en årsak til endringen i egenvurdering av fysisk kapasitet fra kandidat til slutten av utdanningen som kadett. Basert på denne sammenligningen ser Krigsskolen ut til lykkes med å øke mannlige kadetters tro på egne evner innenfor fysisk kapasitet. Økning av tro på egne fysiske evner samsvarer med Jex et al. (2001) som hevder at mestringstro er en viktig faktor for tilegnelse av militære ferdigheter under militær akademisk utdanning.

Selvoppfatning formes ifølge Marsh (2007) gjennom egne erfaringer, tolkninger av eget miljø og andre sine meninger. Kandidatene er frem til feltøvelsen organisert i puljer der det foregår en sosial interaksjon mellom kandidatene. Ved å gjennomføre fysiske tester før FOS vil kandidatene få egne erfaringer, men forventningene vil også påvirkes av andre kandidater og tolkes i et miljø der kandidatene hele tiden er påvirket av å være under vurdering på ulike tester. Ved at grad av sikkerhet har signifikant sammenheng med resultatet på samtlige fysiske tester og laveste gjennomsnittlige nivå er over 74 %, er det nærliggende å anta at det generelt sett skapes et positivt miljø for prestasjon og troen på egne ferdigheter. Ifølge Manger & Wormnes (2015) kan selvoppfatning variere fra situasjon til situasjon, noe som står sentralt for mestringsforventninger (Bandura, 1997). Generelt viser resultatene liten variasjon i grad av sikkerhet på de ulike fysiske testene, og det ser ut til at kandidatene har en generalisert oppfattet kompetanse for fysisk kapasitet.

5.2 Problemstilling 2

Kan forventning til prestasjon på fysiske tester predikere hvilke kandidater som får tilbud om skoleplass på Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon?

Kandidater med høyere forventning til resultat, det vil si lavere/bedre resultattid på 3000 meter løp, kontrollert for forventningens styrke, har signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass. Grad av sikkerhet på medisinballstøt og stille lengde for menn predikerer en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass. Kandidatens forventning til resultat kontrollert for forventningens styrke på stille lengde, medisinballstøt og pull-ups alfa predikerer derimot ikke tilbud om skoleplass.

Resultatene støttes delvis av tidligere forskning som viser at betydningen av mestringsforventninger er sentral for militært personell når det gjelder akademiske og militære prestasjoner (Fosse, 2014), tilegnelse og trening av spesifikke militære ferdigheter (Jex et al. 2001; Myrseth et al. 2018), høy standard på prestasjonen i Forsvaret (Boe et al. 2018), økt persepsjon av militær kompetanse (Buch et al., 2016), gjennomføre seleksjon (Gruber et al., 2009) og predikere prestasjon for mennesker generelt (Stajkovic & Luthans, 1998).

Kjønnsforskjellene på fysiske tester i denne studien indikerer at kvinner må prestere bedre enn menn på skole- og lederprognosen for å få tilbud om skoleplass. Reglementet for fysiske tester har blitt endret siden Stornæs & Fasting (2011) gjennomførte sin studie, men det ser ikke ut til at den reelle fysiske kjønnsforskjellen har blitt utjevnet med nye skalaer for minimumskrav. Det er behov for å presisere at antallet kvinner i denne studien er relativt lavt (n=26), men kjønnsforskjellen er likevel viktig å legge merke til når fysiske tester utgjør 10 % av vurderingen om hvem som får tilbud om skoleplass. Befalsskolestudien var en del av prosjektet «Forskning på årskull» som blant annet hadde til hensikt å bidra til et kunnskapsgrunnlag for økt rekruttering av kvinner til Forsvaret (Stornæs & Fasting, 2011). Befalsskolestudien stilte spørsmål om det kan være sannsynlig at det fokuset Forsvaret har på det fysiske også har en effekt på søkergrunnet. Basert på min studie er det mer relevant å stille spørsmål om kjønnsdifferensieringen i skalaer for minimumskrav i reglement for fysiske tester differensier, slik Forsvaret ønsker den skal gjøre? Det viser seg at kandidatene i denne studien har realistiske forventinger til egen prestasjon på fysiske tester. Til tross for at flere av kandidatene sannsynligvis vil oppleve feltøvelsen som fysisk krevende, selekteres ikke kandidatene på fysisk kapasitet under feltøvelsen, kandidatene skal selekteres på fysisk kapasitet på fysiske tester. Feltøvelsen skal derimot blant annet avdekke kandidatens evne til å håndtere fysisk krevende situasjoner. Likevel er det ikke usannsynlig at selektørens bedømmelse av kandidatens personlige egenskaper; rollemodell, løse oppdrag, mental robusthet, samspill og utvikling, påvirkes av kandidatens fysiske forutsetninger når observasjonen gjennomføres under feltmessige forhold.

I denne studien har kandidatene som fikk tilbud om skoleplass angitt høyere grad av sikkerhet på fysiske tester enn kandidatene som ikke fikk tilbud om skoleplass, med unntak av øvelsen pull-ups alfa for kvinner. Stornæs & Fasting (2011) fant også i sin studie at menn og kvinner som ble tatt opp til befallsskolene hadde større tiltro til fysisk yteevne enn menn og kvinner som ikke ble tatt opp. Vurdering av kandidatens mestringstro under FOS foregår hovedsakelig under feltøvelsen og siste del av seleksjonsprosessen (Forsvaret, 2018). Befalsskolestudien (Stornæs & Fasting, 2011) og denne studien viser at mestringstro i form av tro på egen fysisk kapasitet indikerer hvem som får tilbud om skoleplass på et tidligere tidspunkt i seleksjonsprosessen. Siden

trinnene i seleksjonsprosessen foregår etter en kost-nytte-vurdering, kan det være interessant for Forsvaret å undersøke om vurdering av mestringstro innenfor fysisk yteevne og fysiske tester kan redusere kostnader, uten at kvaliteten i seleksjonsprosessen forringes. Basert på at det kun er forventet resultat kontrollert for angitt grad av sikkerhet på 3000 meter løp som kan predikere hvem som får tilbud om skoleplass for begge kjønn i denne studien, er det ikke grunnlag for å anbefale Forsvaret å endre seleksjonsprosessen med tanke på vurdering av mestringstro hos kandidatene. Dersom det er et stort potensial for å redusere kostnader ved å vurdere mestringstro hos kandidater under fysiske tester, er det med bakgrunn i prinsippet om kost-nytte-vurdering i seleksjonsprosessen, grunnlag for å anbefale Forsvaret å undersøke mestringstro innenfor fysisk yteevne og fysiske tester i et større omfang med validerte undersøkelsesmetoder.

Bandura (1997) hevder at det vanligvis er mennesker med høy mestringstro som inntar lederroller med høyt stress og press. Riktignok er det en treårig utdanning som må bestås før enkelte av kandidatene inntar lederroller under skarpe oppdrag, men utdanningen i seg selv vil innebære å håndtere praktiske utfordringer i militær kontekst som enkeltperson og leder (Forsvarets høgskole, 2018). I denne undersøkelsen ser det ut til at kandidatene som har kommet til fysiske tester i seleksjonsprosessen allerede har relativt høy mestringstro i form av forventninger til prestasjon på fysiske tester. Det kan til dels forklares ved Banduras (1997) kilder til mestringstro. Etter hvert faller kandidater fra fordi de ikke tilfredsstillir minstekravene på testene under FOS. Kandidatene som gjennomfører fysiske tester, har så langt under opptaket opplevd å bli kalt inn og opplevd at kandidater har falt fra opptaket etter psykologiske tester og medisinsk undersøkelse. Ifølge Bandura (1997) bygger suksess en sterk tro på personlige evner. Hvorvidt opplevelsen av å være med i konkurransen om skoleplass påvirker forventninger til prestasjon på fysiske tester basert på denne undersøkelsen er usikkert, men sett i sammenheng med resultatene som viser at kandidatenes grad av sikkerhet har en signifikant positiv sammenheng med oppnådd resultat på fysiske tester, er det rimelig å anta at det ikke har svekket forventningene og troen på seg selv på fysiske tester hos gjenværende kandidater.

Opplevd kompetanse har vist seg å være en viktig bidragsyter for suksess også under utdanningen på Krigsskolen (Boe et al., 2018). Til tross for at den prediktive verdien er liten, viser opplevd kompetanse i form av forventninger til prestasjon på 3000 meter løp for begge kjønn, hvem som har suksess og får tilbud om skoleplass. Det viser seg at opplevd kompetanse er en bidragsyter innenfor fysisk kapasitet også før utdanning, noe som støttes av tidligere forskning (Stornæs & Fasting, 2011).

En annen sentral kilde til mestringstro ifølge Bandura (1997) er å se mennesker lik en selv lykkes. For hvert ledd i seleksjonsprosessen opplever også kandidaten andre kandidater som består de samme kravene, noe som i henhold til Bandura (1997) løfter ens tro på egne evner. Gjennom sosial interaksjon sammenligner sannsynligvis kandidaten seg med andre kandidater i puljen. Ved at grad av sikkerhet har signifikant positiv sammenheng med oppnådd resultatet på fysiske tester, er det ikke grunnlag til å utelukke at organisering i pulje har hatt en påvirkning på forventninger til prestasjon på fysiske tester. Videre gjennomføres fysiske tester puljevis, der det er mulig å se kandidater lik en selv lykkes med et godt resultat på en eller flere tester. Det vil også forekomme om verbal oppmuntring under gjennomføring av fysiske tester, noe som kan påvirke resultatet, men sannsynligvis ikke forventningene som ble registrert på et tidligere tidspunkt. Verbal overtalelse har begrenset kraft til å skape vedvarende økning i mestringstro (Bandura, 1997), men fordi budskapet kommer fra andre kandidater i samme situasjon, oppleves sannsynligvis den verbale oppmuntringen som realistisk, noe som kan bidra til å øke mestringstroen.

Mestringstro er sentralt under utdanningen ved Krigsskolen (Forsvarets høyskole, 2018) og når det gjelder personlige egenskaper som kandidatene vurderes etter på intervju og feltøvelsen (Forsvaret, 2018). Kandidatene har vært gjennom deler av seleksjonen når denne kartleggingen foretas, det kan være tilfelle at denne undersøkelsen kommer på et tidspunkt der en spørreundersøkelse om forventninger til prestasjon på fysiske tester ikke utgjør store forskjeller mellom kandidatene. Riktignok kan forventet resultat kontrollert for forventningens styrke på 3000 meter løp predikere tilbud om skoleplass for menn og kvinner, men forventninger til prestasjon på fysiske tester for populasjonen utvalget representerer, kan ikke erstatte intervju og observasjon under feltøvelse som metoder for å vurdere kandidatenes mestringstro. Tatt i betraktning at kandidater

innkalles til FOS på bakgrunn av skolepoeng, og at troen på egen mestring har positive sammenhenger med akademiske prestasjoner (Fosse, 2014), er det ikke usannsynlig at utvalget allerede består av personer med høyere mestringsforventninger enn normalt.

I denne studien ble 34 % av utvalget tilbudt skoleplass. Studien viser at prestasjon, målt som tilbud om skoleplass, signifikant predikeres av kandidatenes forventninger til egen prestasjon på enkelte fysiske tester. Tidligere forskning (Stajkovic & Luthans, 1998) har vist at mestringsforventninger er en betydningsfull prediktor for utvist prestasjonsevne. I min studie fant jeg en begrenset prediksjonsverdi med hensyn på oppnådd skoleplass. Dette funnet er rimelig med basis i at seleksjonen til utdanning på Krigsskolen har foregått før innkalling med skolepoeng, psykologiske tester og medisinsk undersøkelse som gjennomføres i innledende fase av FOS (Forsvaret, 2018). Utvalget i min studie representerer en populasjon som er kvalifisert for å gjennomføre fysiske tester snarere enn alle som søker seg til utdanning på Krigsskolen. Underveis i seleksjonen faller kandidater fra når de ikke tilfredsstillter kravene ved de bestemte testene. Det er derfor nærliggende å anta at kandidatene blir likere hverandre fordi de tilfredsstillter de samme kravene Forsvaret har satt. Disse faktorene vil samlet begrense betydningen av forventningen om prestasjon på en eller flere fysiske tester for oppnådd skoleplass.

5.3 Styrker og begrensninger ved studien

5.3.1 Design

Valget av tverrsnittstudie som design gjorde det ikke mulig å si noe om årsakene til sammenhengene som ble funnet ved henholdsvis sekvensiell lineær og sekvensiell logistisk regresjon, men designet avdekket antatte faktorer av betydning når FHS tilbyr skoleplasser på Krigsskolen i form av forventninger til en prestasjon på fysiske tester.

5.3.2 Utvalg

Samtlige kandidater til Krigsskolen på tidspunktet det var aktuelt å gjennomføre datainnsamlingen ble invitert til å delta i studien, og 85,9 % besvarte spørreundersøkelsen. I utvalget for statistiske analyser etter ekskludering var kun 17,1 % kvinner. En lav andel kvinner i de kjønnsdelte dataanalysene svekker overførbarheten av resultatene for kvinner. Likevel er en lav andel kvinner representativt for andelen kvinner som søker Krigsskolen, og utvalget ansees derfor som representativt for

populasjonen. Et representativt utvalg av populasjonen som undersøkes bidrar til å øke reliabiliteten og validiteten til studien.

Under FOS 2018 var det for første gang kandidater til Krigsskolen både med og uten tidligere militær tjenesteerfaring. Siden fysiske tester i Forsvaret er standardiserte har kandidatene med tidligere tjeneste gjennomført 3000 meter løp, medisinballstøt, stille lengde og pull-ups i Forsvaret tidligere. Ifølge Bandura (1997) er mestringserfaringer den mest innflytelsesrike kilden til mestringstro. Det kunne derfor vært hensiktsmessig å innhente informasjon om tidligere militær tjenesteerfaring som en kontrollvariabel for sammenhengen mellom forventning til prestasjon og resultatet.

5.3.3 Datainnsamlingsmetoder

Spørreundersøkelse

Spørreundersøkelsen (vedlegg 1) er utviklet av studenten i forbindelse med studien og kontrollert av veileder. En åpenbar svakhet ved en nyutviklet spørreundersøkelse er manglende erfaring og validering. I forkant av prosjektet ble spørreundersøkelsen testet av flere kolleger for å kontrollere for oppfattelsen av spørsmålene. Selv om mine kollegaer har vært kandidater på lignende opptak til utdanning i Forsvaret tidligere, kunne spørreundersøkelsen med fordel vært utprøvd på kandidater fra populasjonen i studien. En styrke ved spørreundersøkelsen som ble benyttet er at den frembringer data som er relevant for å besvare problemstillingene.

Kandidatene ble tildelt spørreundersøkelsen av sin puljefører. Gjennom måten puljefører videreformidlet muntlig informasjon og spørreundersøkelsen kan kandidaten ha blitt påvirket i sin besvarelse. Det ble gitt lik informasjon til puljeførere om hva den muntlige informasjon skulle inneholde og hvordan informasjons- og samtykkeskriv, samt spørreundersøkelse skulle tildeles for å sikre likhet ovenfor kandidatene, men det kan likevel ha vært individuelle variasjoner i hvordan puljeførerne videreformidlet informasjonen.

Fysiske tester

Fysiske tester ble ledet av idrettsbefal med bachelorgrad i idrettsvitenskap og gjennomført med idrettssoldater med idrettssoldatkurs som kontrollører. Testene ble gjennomført i henhold til Forsvarets reglement for fysisk tester (Forsvaret, 2016).

Kvalitetssikring av utdannet personell og gjennomføring av opplært personell i henhold til et reglement ansees å bidra til å øke reliabiliteten og validiteten ved målingene.

Intervju og feltøvelse

Offiserer og befal som under intervju og feltøvelse har skåret kandidatene på personlige egenskaper for å lage en lederprognose har gjennomført intervju- og seleksjonskurs i regi av Hærens senter for rekruttering og seleksjon og Forsvarets psykologer.

Skåringene som settes under intervju og feltøvelser skal være basert på observasjoner som tolkes gjennom atferdsindikatorer for personlige egenskaper utarbeidet av Forsvarets psykologer (Forsvaret, 2018). Intervju- og seleksjonskurs og atferdsindikatorer har til hensikt å sikre intern reliabilitet og validitet med mange offiserer og befal involvert, samt sikre en rettferdig seleksjon av kandidater. Det er en styrke ved FOS, og en styrke for denne studien som benytter resultatet av skåringene i analysene.

5.3.4 Statistiske analyser

Lineær regresjon

I henhold til forutsetninger for lineær regresjonsanalyse ble målinger med residualer mer enn tre standardavvik fra regresjonslinjen ekskludert fra aktuell regresjonsanalyse. Når utvalget reduseres blir teststyrken svekket, men ved å følge forutsetningene for lineær regresjonsanalyse opprettholdes påliteligheten av resultatet fra regresjonsanalysen. Pålitelighet er å foretrekke fremfor redusert teststyrke for denne undersøkelsen.

Bakgrunnen for oppgaven var blant annet at enkelte kandidater møter til opptak med urealistiske forventninger til egen fysisk kapasitet. Enkelte av kandidatene som ikke bestod minimumskravene, men som forventet å prestere innenfor minimumskravene ble ekskludert fra regresjonsanalysen fordi residualene var mer enn tre standardavvik fra regresjonslinja. Det fører til at den delen av bakgrunnen for oppgaven kun kan bli belyst av enkelttilfeller og ikke statistiske analyser på utvalget.

Logistisk regresjon

Analysene for logistisk regresjon ble kjønnsdelt fordi det er ulike krav på fysiske tester for kvinner og menn. Det fører til at teststyrken svekkes for analysene, spesielt for

kvinner (n=26). Et større utvalg med en større andel kvinner ville økt sannsynligheten for signifikante resultater ved logistisk regresjon.

5.3.5 Valg av teori

Innenfor motivasjon relatert til forventninger til fysisk prestasjon er det flere teorier som kunne blitt benyttet for å besvare problemstillingene. En styrke ved mestringstro som teoretisk inngang er at utdanningen av soldater, befal og offiserer legger til rette for å skape mestringssopplevelser som en metode for læring under utdanningen. Det er derfor interessant å benytte mestringstro som teoretisk perspektiv på personell som søker seg til utdanning i en organisasjon som uavhengig av om du er soldat, befalelev eller kadett, lar læring foregå gjennom personlige mestringssopplevelser. Min studie blir i likhet med flere studier tilknyttet personell i Forsvaret et bidrag innenfor mestringstro, men en av de første studiene på personell som søker utdanning på Krigsskolen etter utdanningsreformen. Alternative teoretiske innganger som eksempelvis attribusjonsteori og prestasjonsmotivasjonsteori kunne derimot bidratt til et bredere perspektiv på problemstillingene.

5.4 Videre forskning

Resultatene fra studien ansees ikke som tilstrekkelig for å anbefale noen praktiske implikasjoner, men gir grunnlag for å danne nye hypoteser som kan gi mer kunnskap om forventninger, fysisk test og seleksjon til høyere utdanning i Forsvaret.

Utdanningsreformen har som en del av ordning for militært tilsatte blant annet ført til at personellkategorien kadetter består av yngre menn og kvinner enn tidligere (Forsvarsdepartementet, 2016). Med bakgrunn i at det finnes få studier på kadetter og befalelever etter utdanningsreformen, er det hensiktsmessig å undersøke hvordan forventninger til egen fysisk kapasitet endrer seg fra kandidat, gjennom utdanning og til graduering ved Forsvarets tre krigsskoler og Forsvarets befalsskole i lys av flere psykologiske teorier.

6.0 Konklusjon

I denne studien undersøker jeg om det er en sammenheng mellom forventninger til prestasjon og resultat på fysiske tester hos kandidater til Krigsskolen, og hvorvidt forventninger til prestasjon på fysiske tester predikerer hvem som får tilbud om skoleplass. Grunnlaget for undersøkelsene er 152 kandidater til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon 2018.

I tråd med Albert Banduras teori om mestringsforventninger er det klare koblinger mellom kandidatens forventning til prestasjon og oppnådd resultat på fysiske tester. Lineære regresjonsanalyser viser at det er en signifikant positiv sammenheng mellom forventet resultat og oppnådd resultat på hver av de fire fysiske testene, når det kontrolleres for forventningens styrke. Videre viser lineære regresjonsanalyser at økende grad av sikkerhet har en signifikant positiv sammenheng med oppnådd resultat på hver av de fire fysiske testene.

Denne studien viser også at kandidatene har realistiske forventninger til egen fysisk kapasitet. Mannlige kandidater har relativt sett noe høyere forventninger til egen prestasjon enn kvinnelige kandidater, noe som samsvarer med tidligere forskning på kandidater og kadetter.

Kandidater med høyere forventning til resultat, det vil si lavere/bedre resultattid på 3000 meter løp, kontrollert for forventningens styrke, har en signifikant økt sannsynlighet for tilbud om skoleplass for både menn og kvinner, men den prediktive verdien er liten. Forventning til prestasjon på medisinballstøt, stille lengde og pull-ups alfa kan ikke predikere hvem som får tilbud om skoleplass. Videre viser studien at økende grad av sikkerhet på medisinballstøt og stille lengde for menn signifikant øker sannsynligheten for tilbud om skoleplass, men den prediktive verdien er liten.

Når Forsvarets opptak og seleksjon avslutter opptaket, er det mange faktorer som vektlegges betydning før kandidatene får tilbud om skoleplass, noe som sannsynligvis forklarer hvorfor den prediktive verdien av forventninger til prestasjon på fysiske tester med hensyn på tilbud om skoleplass er liten.

Referanser

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. New York: W. H. Freeman and Company.
- Bauer, I. M. & Baumeister, R. F. (2011). Self-regulatory strength. I K. D. Vohs & R. F. Baumeister (Red.), *Handbook of self-regulation: Research, theory and applications* (3. utg., s. 64-82). New York: Guilford.
- Baumeister, R. F. & Vohs, K. D. (2007). Self-regulation, ego depletion, and motivation. *Social and Personality Psychology Compass*, 1(1), 115-128.
<https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2007.00001.x>
- Boe, O. (2015). Building Resilience: The role of character strengths in the selection and education of military Leaders. *International Journal of Emergency Mental Health and Human Resilience*, 17(4), 714-716.
- Boe, O. & Holth, T. (2017). Is guidance as a tool for leadership communication effective for military leaders? *Arts and Social Sciences Journal*, 8(2), 263.
<https://doi.org/10.4172/2151-6200.1000263>
- Boe, O. & Ingdahl, A. (2017). Educating monsters with brakes: Teaching soldiers aggression and aggression control. *Kasmera Journal*, 45(3), 2-30.
- Boe, O. & Johannesen, A. H. (2015). The effects of the role of the leader, the emotional distance to the enemy, and the aggressive predisposition upon killing. *Kasmera Journal*, 43(6), 125-144.
- Boe, O. & Nergård, J. H. (2017). Is the Norwegian army's view of physical education and training relevant for modern military operations? *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 16(6), 18-36.
- Boe, O., Bang, H. & Nilsen, F. A. (2014). Experienced military officer's perception of important character strengths. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 190,
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.05.008>
- Boe, O., Säfvenbom, R., Johansen, R. B. & Buch, R. (2018). The relationship between selfconcept, self-efficacy, and military skills and abilities. *International Journal*

of Learning, Teaching and Educational Research, 17(10), 18-42.

<https://doi.org/10.26803/ijlter.17.10.2>

Buch, R., Säfvenbom, R. & Boe, O. (2016). The relationships between academic self-efficacy, intrinsic motivation, and perceived competence. *Journal of Military Studies*, 6(1), 1-17. <https://doi.org/10.1515/jms-2016-0195>

Christophersen, K.-A. (2006). *Databehandling og statistisk analyse med SPSS* (3. utg.). Oslo: Unipub forlag.

Duda, J. L. & Treasure, D. C. (2010). Motivational processes and the facilitation of quality engagement in sport. I J. M. Williams (Red.), *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance* (6. utg., s. 59-80). New York: McGraw-Hill.

Evensen, R. L. (2017). *Kjønnsforskjeller knyttet til fysisk prestasjon, egenvurdering av fysiske tester i Forsvaret og militær kompetanse på krigsskolene. En longitudinell studie av kadetter over tre år* (Mastergradsavhandling, Universitet i Tromsø).

<https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/11929/thesis.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Forsvaret. (2016). *Reglement om fysisk testing*. Oslo: Forsvarets høgskole.

Forsvaret. (2018). *Intervjuguide Forsvarets opptak og seleksjon 2018*. Sessvollmoen: Hærens senter for rekruttering og seleksjon.

Forsvaret. (2019, 21. mai). Kadettutviklingsstudien.

<https://forsvaret.no/hogskolene/Forskning/anders-aandstad-kadettutvikling-i-motivasjon-til-fysisk-aktivitet-under-krigsskoleutdannelsen>

Forsvarets høgskole. (2018). Ledelse i strid.

<https://utdanning.forsvaret.no/nb/emne/LED2201/748>

Forsvarsdepartementet. (2016, 17. juni). *Kampkraft og bærekraft: Langtidsplan for forsvarssektoren. (Prop. 151 S (2015-2016))*.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-151-s-20152016/id2504884/>

Forsvarsstaben (2007). *Forsvarets fellesoperative doktrine*. Oslo: Forsvarsstaben.

- Fosse, T. (2014). *Betydningen av personlighet og mestringstro for akademiske og militære prestasjoner på krigsskolene* (Mastergradsavhandling, Forsvarets høyskole). <https://fhs.brage.unit.no/fhs-xmlui/bitstream/handle/11250/215670/FosseTH-master2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Fosse, T. H., Buch, R., Säfvenbom, R. & Martinussen. (2015). The impact of personality and self-efficacy on academic and military performance: The mediating role of self-efficacy. *Journal of Military Studies* 6(1), 1-19. <https://doi.org/10.1515/jms-2016-0197>
- Gruber, K. A., Kilcullen, R. N. & Iso-Ahola, S. E. (2009). Effects of psychosocial resources on elite soldiers' completion of a demanding military selection program. *Military Psychology*, 21(4), 427-444. <https://doi.org/10.1080/08995600903206354>
- Hauge, H. & Wormnes, B. (2014). *Bli en vinner på eksamen: Lær deg å prestere under press på eksamen*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Imsen, G. (2005). *Elevers verden: Innføring i pedagogisk psykologi* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Jex, S. M., Bliese, P. D., Buzzel, S. & Primeau, J. (2001). The impact of self-efficacy on stressor-strain relations: Coping style as an exploratory mechanism. *The Journal of Applied Psychology*, 86(3), 401-409. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.86.3.401>
- Lang-Ree, O. C., Boe, O. & Martinussen, M. (2019). Seleksjon av militære ledere. I R. B. Johansen, T. H. Fosse, & O. Boe (Red.), *Militær ledelse* (s. 97-116). Oslo: Fagbokforlaget.
- Manger, T. & Wormnes, B. (2015). *Motivasjon og mestring: Utvikling av egne og andres ressurser* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Marsh, H. W. (2007). Physical self-concept and sport. I S. Jowett & D. Lavallee (Red.), *Social Psychology in Sport* (s. 159-179). Leeds: Human Kinetics.

- Myrseth, H., Hystad, S. W., Säfvenbom, R. & Olsen, O. K. (2018). Perception of specific military skills - the impact of perfectionism and self-efficacy. *Journal of Military Studies*, 1-15. <https://doi.org/10.2478/jms-2018-0002>
- Norges idrettshøgskole. (2015, 27. mars). Mental robusthet viktig for militær kompetanse og lederskap. <https://www.nih.no/om-nih/aktuelt/nyheter/2015/mars/mental-robusthet-viktig-for-militar-kompetanse-og-lederskap/>
- Rein, T. (2007). *Tekst fra Arne Gunnarsjaas Arkitekturleksikon: Krigsskolen i Store norske leksikon på snl.no*. <https://snl.no/Krigsskolen>
- Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S. (2013). *Skolen som læringsarena: Selvoppfatning, motivasjon og læring* (2. utg). Oslo: Universitetsforlaget.
- Stajkovic, A. & Luthans, F. (1998). Self-efficacy and work-related performance: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 124(2), 240-261. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.124.2.240>
- Stornæs, A. V. & Fasting, K. (2011). *Befalsskolestudien - Felles Opptak og Seleksjon 2010 - En spørreundersøkelse blant kvinnelige og mannlige kandidater under seleksjonsperioden*. Oslo: Forvarets høgskole, Norges idrettshøgskole/Forsvarets institutt.
- Stornæs, A. V. & Fasting, K. (2013). Er vi på rett vei i seleksjonen til befalsutdanning? I F. Steder (Red). *Militære kvinner – Forsvarets akilleshæl?* (s. 101-131). Oslo: Abstrakt Forlag
- Vik, J. S. (2013). Har seleksjon noen betydning? En studie av seleksjonens predektive validitet (Mastergradsavhandling, Universitetet i Tromsø). <https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/5310/thesis.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Tabell- og figuroversikt

Tabelloversikt

Tabell 1: Beskrivende data for kvinner og menn.....	35
Tabell 2: Beskrivende data for kvinner.	35
Tabell 3: Beskrivende data for menn.....	36
Tabell 4: Sekvensiell lineær regresjon med resultat 3000 meter løp som avhengig variabel.	36
Tabell 5: Sekvensiell lineær regresjon med resultat medisinballstøt som avhengig variabel.	37
Tabell 6: Sekvensiell lineær regresjon med resultat stille lengde som avhengig variabel.	38
Tabell 7: Sekvensiell lineær regresjon med resultat pull-ups alfa som avhengig variabel.	38
Tabell 8: Sekvensiell logistisk regresjon for 3000 meter løp med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.	39
Tabell 9: Sekvensiell logistisk regresjon for medisinballstøt med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.	40
Tabell 10: Sekvensiell logistisk regresjon for stille lengde med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.	41
Tabell 11: Sekvensiell logistisk regresjon for pull-ups alfa med tilbud om skoleplass som avhengig variabel.	41

Figuroversikt

Figur 1: Flytskjema for frafallsprosessen av kandidater.	32
--	----

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreundersøkelse

Kandidatnummer: _____

1. Hvilken tid forventer du å løpe 3000 meter på? _____ minutter _____ sekunder.
2. Kryss av for hvor sikker du er på at du løper på forventet tid eller fortere.

☐ 10 %	☐ 60 %
☐ 20 %	☐ 70 %
☐ 30 %	☐ 80 %
☐ 40 %	☐ 90 %
☐ 50 %	☐ 100 %
3. Hvor langt forventer du å støte medisinball? _____ meter _____ centimeter.
4. Kryss av for hvor sikker du er på at du støter medisinballen til forventet lengde eller lenger.

☐ 10 %	☐ 60 %
☐ 20 %	☐ 70 %
☐ 30 %	☐ 80 %
☐ 40 %	☐ 90 %
☐ 50 %	☐ 100 %
5. Hvor langt forventer du å hoppe i stille lengde? _____ meter _____ centimeter.
6. Kryss av for hvor sikker du er på at du hopper til forventet lengde eller lenger.

☐ 10 %	☐ 60 %
☐ 20 %	☐ 70 %
☐ 30 %	☐ 80 %
☐ 40 %	☐ 90 %
☐ 50 %	☐ 100 %
7. Hvor mange pull-ups forventer du å ta? _____ A stk. / _____ B stk.
8. Kryss av for hvor sikker du er på at du tar forventet antall pull-ups eller flere.

☐ 10 %	☐ 60 %
☐ 20 %	☐ 70 %
☐ 30 %	☐ 80 %
☐ 40 %	☐ 90 %
☐ 50 %	☐ 100 %

Vedlegg 2: Informasjon- og samtykkeskriv

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt

”Er det en sammenheng mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og faktisk prestasjon på fysiske tester på Forsvarets opptak og seleksjon til Krigsskolen?”

Formål

Dette forskningsprosjektet er en masteroppgave ved Norges idrettshøgskole. Masteroppgaven har som formål å undersøke kandidater til Krigsskolen sine forventninger til egen prestasjon på fysiske tester opp mot faktisk prestasjon på fysiske tester.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Deltakelse i studien innebærer å besvare et spørreskjema på papir i forkant av fysiske tester. Spørsmålene omhandler hva du forventer å prestere på de fysiske testene, og hvor sikker du er på å prestere forventet resultat eller bedre. Ved tillatelse fra Forsvarets høgskole vil også skåringer på intervju og feltøvelse samles inn, samt resultater på fysiske tester. Behandling av innsamlede opplysninger vil ikke bli foretatt før alle tillatelser er innhentet.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger blir behandlet konfidensielt. Det er kun student og veileder som har tilgang til opplysninger tilknyttet kandidatnummeret. Spørreskjema makuleres når personopplysningene er anonymisert og lagret på eksternt harddisk. Ingen deltakere i studien vil bli gjenkjent. Informasjonen vil kun være tilknyttet kandidatnummer og vil ikke på noe tidspunkt kobles til navn. For etterprøvbarhet og kontroll lagres forskningsdata i 5 år og prosjektslutt er derfor satt til 31.05.2024.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert. Deltakelse i studien har ingen betydning for hvordan du vurderes som kandidat til Krigsskolen.

Dersom du har spørsmål til studien, ta kontakt med Eirik Østby på telefonnummer 412 40 998. Veileder for prosjektet Yngvar Ommundsen kan kontaktes på telefonnummer 23 26 24 20.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, NSD – Norsk senter for forskningsdata AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta.

Kandidatnummer:

Snu arket!

Vedlegg 3: Tilråding NSD

Yngvar Ommundsen
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 21.06.2018

Vår ref: 60796 / 3 / HJT

Deres dato:

Deres ref:

Tilråding fra NSD Personvernombudet for forskning § 7-27

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 15.05.2018 for prosjektet:

60796	<i>Er det en sammenheng mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og faktisk prestasjon på fysiske tester på Forsvarets opptak og seleksjon til Krigsskolen? Og har det betydning for tilbud om skoleplass?</i>
Behandlingsansvarlig	Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder
Daglig ansvarlig	Yngvar Ommundsen
Student	Eirik Falkenhaug Østby

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er unntatt konsesjonsplikt og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringsskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vi tar kontakt om status for behandling av personopplysninger ved prosjektslutt

Ved prosjektslutt 31.05.2019 vil vi ta kontakt for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Se våre nettsider eller ta kontakt dersom du har spørsmål. Vi ønsker lykke til med prosjektet!

Vennlig hilsen

Marianne Høgetveit Myhren

Håkon Jørgen Tranvåg

Kontaktperson: Håkon Jørgen Tranvåg tlf: 55 58 20 43 / Hakon.Tranvag@nsd.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Eirik Falkenhausg Østby, eirik.f.ostby@gmail.com

FORMÅL OG BAKGRUNN

Formålet med prosjektet er å kartlegge en mulig sammenheng mellom kandidaten sin forventning til prestasjon på fysiske tester og faktisk prestasjon på fysiske tester, og om det er av betydning for hvem som får tilbud om plass ved Krigsskolen eller ikke. Videre vil studien se på om forventninger til prestasjon på fysiske tester kan forklare noe av strykprosenten under fysiske tester på Forsvarets opptak og seleksjon til Krigsskolen.

Du har opplyst i meldeskjema at prosjektet er en samarbeidsstudie hvor Norges idrettshøgskole er behandlingsansvarlig. Personvernombudet forutsetter at ansvaret for behandlingen er avklart mellom institusjonene, og anbefaler at dere inngår en avtale som omfatter ansvarsfordeling, hvem som initierer prosjektet, bruk av data, eventuelt eierskap.

UTVALG OG REKRUTTERING

Utvalget består av kandidater til Forsvarets høgskole, avdeling Krigsskolen. Det er puljefører under opptakene som oppretter kontakt og viderefremidler informasjon på vegne av studenten.

METODE

Utvalget svarer på et papirbasert spørreskjema. I tillegg får student tilgang på resultater fra intervju, feltøvelse og fysiske tester som gjennomføres som en del av opptaket.

INFORMASJON OG SAMTYKKE

Du har opplyst i meldeskjema at utvalget vil motta skriftlig og muntlig informasjon om prosjektet, og samtykke skriftlig til å delta. Vår vurdering er at informasjonsskrivet til utvalget i hovedsak er godt utformet, men vi ber om at det legges til en dato for prosjektslutt og anonymisering. Vi ber også om at det konkretiseres hvilke opplysninger som skal samles inn gjennom intervju, feltøvelse og de fysiske testene, jf. telefonsamtale med student 19.06.2018.

SENSITIVE PERSONOPPLYSNINGER

Det tas høyde for at det kan fremkomme sensitive personopplysninger om helseforhold.

INFORMASJONSSIKKERHET

Personvernombudet forutsetter at du behandler alle data i tråd med Norges idrettshøgskole sine retningslinjer for datahåndtering og informasjonssikkerhet. Vi legger til grunn at bruk av mobil lagringsenhet er i samsvar med institusjonens retningslinjer.

PROSJEKTSLUTT OG ANONYMISERING

Prosjektslutt er oppgitt til 31.05.2019. Det fremgår av meldeskjema at du vil anonymisere datamaterialet ved prosjektslutt.

Anonymisering innebærer vanligvis å:

- slette direkte identifiserbare opplysninger som navn, fødselsnummer, koblingsnøkkel
- slette eller omskrive/gruppere indirekte identifiserbare opplysninger som bosted/arbeidssted, alder, kjønn

For en utdypende beskrivelse av anonymisering av personopplysninger, se Datatilsynets veileder:

<https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/regelverk-skjema/veiledere/anonymisering-veileder-041115.pdf>

ANNET

Prosjektet er klarert med Forsvarets høyskole, og Personvernombudet legger til grunn at Forsvaret har løyve til å gi student innsyn i Forsvarets register.

Vedlegg 4: Vedtak Etisk komité ved Norges idrettshøgskole

Yngvar Ommundsen
Seksjon for coaching og psykologi

OSLO 11. juni 2018

Søknad 58 -190618 – Hvilken betydning har forventninger til prestasjon på fysiske tester på faktisk prestasjon på fysiske tester under Forsvarets opptak og seleksjon til Krigsskolen

Vi viser til søknad, prosjektbeskrivelse, informasjonsskriv og innsendt søknad til NSD

I henhold til retningslinjer for behandling av søknad til etisk komite for idrettsvitenskapelig forskning på mennesker, har leder av komiteen etter fullmakt konkludert med følgende:

Vedtak

På bakgrunn av forelagte dokumentasjon og innhentet informasjon finner komiteen at prosjektet er forsvarlig. Til vedtaket har komiteen lagt følgende forutsetning til grunn:

- *At det sendes endringsmelding til NSD om lagringstid og vilkår fra NSD følges*

Komiteen gjør oppmerksom på at vedtaket er avgrenset i tråd med fremlagte dokumentasjon. Dersom det gjøres vesentlige endringer i prosjektet som kan ha betydning for deltakernes helse og sikkerhet, skal dette legges fram for komiteen før eventuelle endringer kan iverksettes.

Med vennlig hilsen

På vegne av NIHs etiske komite
Professor Sigmund Loland
Leder, Etisk komite, Norges idrettshøgskole

NIH NORGES
IDRETTSHØGSKOLE

Besøksadresse: Sognsveien 220, Oslo
Postadresse: Pb 4014 Ullevål Stadion, 0808 Oslo
Telefon: +47 23 26 20 00, postmottak@nih.no
www.nih.no

Vedlegg 5: Endringsmelding NSD

1

Endrings skjema

for endringer i forsknings- og studentprosjekt som medfører meldeplikt eller konsesjonsplikt

(jf. personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter)

Endrings skjema sendes per e-post til personvernombudet@nsd.no
st:

1. PROSJEKT	
Navn på daglig ansvarlig: Yngvar Ormunden	Prosjektnummer: 60796
Evt. navn på student: Eirik Falkenhaus Østby	

2. BESKRIV ENDRING(ENE)	
Endring av daglig ansvarlig/veileder:	Ved bytte av daglig ansvarlig må bekreftelse fra tidligere og ny daglig ansvarlig vedlegges. Dersom vedkommende har sluttet ved institusjonen, må bekreftelse fra representant på minimum instituttnivå vedlegges.
Endring av dato for anonymisering av datamaterialet: Styret ved Norges idrettshøgskole har vedtatt at forskningsdata skal være tilgjengelig i 5 år for etterprøvbarehet og kontroll. Ny dato for prosjektslutt blir derfor 31.05.2024. Deltakere er informert om dette gjennom informasjonskrivet.	Ved forlengelse på mer enn ett år utover det deltakere er informert om, skal det fortrinnsvis gis ny informasjon til deltakere.
Gis det ny informasjon til utvalget? Ja: ____ Nei: ☒ Hvis nei, grunn: Utvalget ble informert om ny dato i informasjonskrivet.	
Endring av metode(r):	Angi hvilke nye metoder som skal benyttes, f.eks. interju, spørreskjema, observasjon, registerdata, osv.
Endring av utvalg:	Dersom det er snakk om små endringer i antall deltakere er endringsmelding som regel ikke nødvendig. Ta kontakt på telefon før du sender inn skjema dersom du er i tvil.
Annet:	

3. TILLEGGSPPLYSNINGER	

4. ANTALL VEDLEGG	
Vedlegg: Spørreskjema med endret dato og endringer etter kommentarer i prosjektvurderingen.	Legg ved eventuelle nye vedlegg (informasjonsskriv, interjuvide, spørreskjema, tiltalelser, og ikkende.)

Har du spørsmål / forbindelse med utfylling av skjemaet, ta gjerne kontakt med Personvernombudet hos NSD, telefon 66 66 61 60

Vedlegg 6: Søknad Forsvarets høgskole

FORSVARET

Søknadsskjema om tillatelse til å innhente opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål

Søknadsskjemaet skal benyttes når en søker om å gjennomføre forskningsprosjekter i og om Forsvaret som omfattes av *Bestemmelse om utlevering av personopplysninger fra registerdata til forskning og søknad om gjennomføring av spørreundersøkelser i Forsvaret (01.11.2016)*.

Søknadsskjemaet inkl. vedlegg sendes til: Forsvarets høgskole/Stab/Seksjon for utdanning og FoU, datautlevering@fhs.mil.no.

Del 1 skal fylles ut og gi informasjon om prosjektet og søkeren.

Del 2 skal kun fylles ut ved søknad om tilgang til Forsvarets (register)data.

Del 3 skal kun fylles ut ved søknad om gjennomføring av spørreundersøkelser og intervju.

DEL 1: INFORMASJON OM PROSJEKTET OG SØKEREN				
1. Prosjekttittel				
Hvilken betydning har forventinger til prestasjon på fysiske tester på faktisk prestasjon på fysiske tester under Forsvarets opptak og seleksjon til Krigsskolen?				
2. Søker (prosjektleder)				
Navn: Eirik Falkenhaug Østby			Stilling/akademisk grad: Instruktør militær idrett og trening	
Institusjon: Norges idrettshøgskole				
Arbeidssted (institusjon/avdeling): Forsvarets høgskole / Krigsskolen				
Adresse (arbeidssted): Utfartsveien 2			Postnr.: 0593	Poststed: Oslo
Telefon:		Mobil: 41240998	E-postadresse: eirikostby@krigsskolen.no	
3. Forskningsansvarlig (eventuelt veileder)				
Navn	Stilling	Institusjon	Telefon	E-postadresse
Yngvar Ommundsen	Professor	Norges idrettshøgskole	23 26 24 20	yngvar.ommundsen@nih.no
4. Andre medarbeidere (som skal ha tilgang til dataene)				
Navn	Stilling	Institusjon	Telefon	E-postadresse
Ole Ulvund	SO Opptak	Hærens senter for rekrutering og seleksjon	400 27 924	oulvund@mil.no
5. Prosjektbeskrivelse - kort (vennligst legg ved utfyllende beskrivelse som vedlegg 1)				
A) Formål:	Kartlegge en mulig årsak til frafallet på fysiske tester under FOS KS			
B) Problemstilling:	<ol style="list-style-type: none">Hvilken sammenheng er det mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og faktisk prestasjon på fysiske tester hos kandidatene til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon?Hvilken sammenheng er det mellom forventning til prestasjon, faktisk prestasjon på fysiske tester og prestasjon på intervju og feltavelse?Har sammenheng mellom forventning til prestasjon og faktisk prestasjon på fysiske tester betydning for tilbud om skoleplass eller ikke?			
C) Forskningsmetode:	Kvantitativ			
D) Prosjektets varighet:	Prosjektstart: 21062018 Prosjektslutt: 31052019 / 31052024 (oppbevaring av data)			

FORSVARET

E) Finansieringskilde(r)/ oppdragsgiver:	Norges idrettshøgskole
F) Publikasjoner (produkter):	Masteroppgave
6. Søknadsdato og underskrift søker	
04.06.18 <i>Zinik S. (S)</i>	
7. Lokal godkjenning (forskningsansvarlig ved institusjonen/ veileder)	
Institusjon: Norges idrettshøgskole	Bemyndiget/underskrift: <i>Yngve Omundsen</i>

DEL 2: SØKNAD OM TILGANG TIL FORSVARETS (REGISTER)DATA	
(Del 1 må være utfylt før behandling av del 2)	
8. Meldeplikt / konsesjon	
A) Skal studien behandle personopplysninger?	Ja: ☒ Nei: ☐
B) Skal studien behandle taushetsbelagte opplysninger?	Ja: ☐ Nei: ☒
C) Dersom prosjektet er meldepliktig/ konsesjonspliktig skal søknad og godkjenning vedlegges (vedlegg 2).	1. Personvernombud ved institusjonen: ☒ 2. Personvernombud for forskning (NSD): ☒ 3. Regionaletisk komite (REK): ☐ 4. Datatilsynet: ☐
9. Datakilder (datasett)	
A) Navn på register:	FOS 2018 FHS/KS: Kjønn, alder, fysiske tester, intervjukår, poengskår feltøvelse, skoleprognose, lederprognose og konkurransepoeng elev
B) Utvalget (kriterier, målgruppe, antall):	Kandidater på FOS 2018 til FHS/KS, omtrent 230, ifølge Ole Ulvund
C) Uttømmende liste over alle variabler skal vedlegges (vedlegg 3).	Variabelliste: ☒
D) Begrunnelse for hvorfor utlevering av data er nødvendig for å utføre prosjektet:	For å kunne besvare problemstillingen er det helt nødvendig med resultater fra fysiske tester og tilbud om skoleplass. Resterende register vil være nødvendig for å kunne besvare problemstillingen med betydelig større dybde og et bredere perspektiv.
E) Kobling til andre register?	Ja: ☐ Nei: ☒ Dersom «ja» skal uttømmende liste over alle register vedlegges (vedlegg 4). Kobling mot flere register skal avtales med SSB, som foretar koblingen og avidentifiserer informasjonen før overlevering.

DEL 3: SØKNAD OM TILLATELSE TIL Å GJENNOMFØRE SPØRREUNDERSØKELSER/ INTERVJU/ TESTER I FORSVARET	
(Del 1 må være utfylt før behandling av del 3)	
10. Meldeplikt / konsesjon / andre tillatelser	
D) Skal studien behandle personopplysninger?	Ja: ☐ Nei: ☒
E) Skal studien behandle taushetsbelagte opplysninger?	Ja: ☐ Nei: ☒
F) Dersom prosjektet er meldepliktig/ konsesjonspliktig skal godkjenning vedlegges (vedlegg 2).	1. Personvernombud ved institusjonen: ☒ 2. Personvernombud for forskning (NSD): ☒ 3. Regionaletisk komite (REK) 4. Datatilsynet: ☐

FORSVARET

G) Godkjenning fra berørte avdeling(er) i Forsvaret (vedlegg 3).	5. Avdeling(er): FOS / FPVS ☐
11. Gjennomføring	
A) Utvalg (kriterier, målgruppe, antall, avdeling):	Det er ønskelig å inkludere samtlige søkere til FHS KS under FOS 2018, med unntak av de som ikke gjennomfører fysiske tester. Ifølge hærens opptaksoffiser Ole Ulvund vil det være omtrent 230 kandidater som kalles inn.
B) Hvordan innhentes samtykke?	Informasjonsskriv (vedlegg 5)
C) Tidsperiode for gjennomføring:	23.-24. juni under FOS FHS/KS
D) Form for undersøkelse? Spørsmålene/intervjuguide skal vedlegges (vedlegg 4).	1. Elektronisk spørreskjema: ☐ 2. Utdeling av spørreskjema på papir: ☒ 3. Utsending av spørreskjema pr. post: ☐ 4. Intervju: ☐ 5. Annet: ☐

DEL 4: GODKJENNING TIL Å INNHENTE OG BRUKE OPPLYSNINGER SAMT Å GJENNOMFØRE SPØRREUNDERSØKELSER I FORSVARET (Fylles ut av FHS)

12. Vedtak	
Del 2: Innvilget: ☐ Avslag: ☐	Del 3: Innvilget: ☐ Avslag: ☐
Representant fra Nemnd:	Dato:

Vedlegg 7: Tillatelse til å gjennomføre spørreundersøkelse

FORSVARET
Forsvarets høyskole

1 av 2

Vår saksbehandler

Borghild Boye, bboye@mil.no
+4723 09 57 55, 0510 5755
FHS/STAB/UTD FOU

Vår dato

2018-06-21

Vår referanse

2018/023301-002/FORSVARET/ 919

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Eirik Falkenhaus Østby
Forsvarets høyskole/Krigsskolen

Kopi til

..

Foreløpig tilbakemelding på søknad om tillatelse til å innhente opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål

1 Bakgrunn

Forsvarets høyskole (FHS) har mottatt din søknad av 4. juni 2018 om tillatelse til innhenting av opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål. Prosjektet er en masteroppgave ved Norges idrettshøgskole (NIH), og problemstillingen oppgis å være: «Hvilken sammenheng er det mellom forventning til prestasjon på fysiske tester og faktisk prestasjon på fysiske tester hos kandidatene til Krigsskolen under Forsvarets opptak og seleksjon? Og har sammenhengen mellom forventning til prestasjon og faktisk prestasjon på fysiske tester betydning for tilbud om skoleplass eller ikke?» Metoden er kvantitativ, og det skal gjennomføres en spørreundersøkelse om forventninger til de fysiske testene blant søkere til Krigsskolen i forkant av de fysiske testene. I tillegg skal det benyttes registerdata, herunder opplysninger som er samlet inn gjennom intervju, feltøvelse og fysiske tester.

2 Drøfting

Vurdering av søknader om innhenting av opplysninger fra Forsvaret til forskningsformål er regulert av *Bestemmelse om utlevering av personopplysninger til forskning og gjennomføring av spørreundersøkelser*, fastsatt av sjef HR-avdelingen i Forsvarsstaben 1. mai 2018.

I henhold til punkt 2.3 og 2.4 i denne bestemmelsen er det en nemnd nedsatt av sjef FHS som behandler søknader om innhenting av opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål. Kriterier og rettsgrunnlag som skal legges til grunn for vurderingen er omtalt i punkt 4.1 og 4.2.

Forskningsnemnda kan ikke foreta en fullstendig behandling av søknaden før anbefaling fra NSD Personvernombudet for forskning og NIHs etiske komité foreligger. På grunn av at spørreundersøkelsen om forventninger til prestasjoner på fysiske tester må gjennomføres under Forsvarets opptak og seleksjon 23. og 24. juni 2018 gis det tillatelse til at denne delen av datainnsamlingen gjennomføres. Det forutsettes at det i informasjonsskrivet til respondentene gjøres klart at videre behandling av de opplysninger som er samlet inn ikke vil bli foretatt før alle tillatelser er innhentet.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Akershus festning, bygn 14 /
0015 OSLO
Norge

Sivil telefon/telefaks

Militærtelefon/telefaks
99/0500 3699

Epost/ Internett

postmottak@mil.no
www.forsvaret.no

Vedlegg

Organisasjonsnummer
NO 986 105 174 MVA

3 Konklusjon

Det gis tillatelse til at spørreundersøkelse blant søkere til Krigsskolen om forventninger til prestasjoner på fysiske tester gjennomføres 23. og 24. juni. Søknaden vil bli behandlet i sin helhet når anbefaling fra NSD og NIHs etiske komité foreligger. Disse dokumentene må ettersendes.

Sven G. Holtmark
professor
leder av forskningsnemnda

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

Vedlegg 8: Vedtak Forsvarets høyskole

1 av 2

Vår saksbehandler

Borghild Boye, bboye@mil.no
+4723 09 57 55, 0510 5755
FHS/STAB/UTD FOU

Vår dato

2018-07-17

Vår referanse

2018/023301-004/FORSVARET/ 919

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Eirik Falkenhausg Østby
Forsvarets høyskole/Krigsskolen

Kopi til

Forsvarets personell- og vernepliktssenter

Tillatelse til å innhente opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål

1 Bakgrunn

Forsvarets høyskole (FHS) har mottatt din søknad av 4. juni 2018 om tillatelse til innhenting av opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål og din e-post av 6. juli 2018 vedlagt anbefaling fra Personvernombudet for forskning NSD og NIHs etiske komité for idrettsvitenskapelig forskning på mennesker.

Forskningsprosjektet omhandler om det er sammenheng mellom forventning til prestasjon og faktisk prestasjon på fysiske tester blant kandidater til Krigsskolens utdanning – og om en ev. slik sammenheng har betydning for tilbud om studieplass. Det ble gjennomført en spørreundersøkelse blant kandidatene ved Forsvarets opptak og seleksjon 23. og 24. juni 2018. I tillegg skal det benyttes registerdata som omhandler resultater på fysiske tester og data samlet inn gjennom intervju og feltøvelse.

Det vises til vårt brev av 21. juni 2018, der det ble gitt tillatelse til gjennomføring av nevnte spørreundersøkelse og informert om at søknaden ville bli behandlet i sin helhet når anbefaling fra Personvernombudet for forskning NSD og NIHs etiske komité for idrettsvitenskapelig forskning på mennesker forelå.

2 Drøfting

Vurdering av søknader om innhenting av opplysninger fra Forsvaret til forskningsformål er regulert av *Bestemmelse om utlevering av personopplysninger til forskning og gjennomføring av spørreundersøkelser*, fastsatt av sjef HR-avdelingen i Forsvarsstaben 1. mai 2018.

I henhold til punkt 2.3 og 2.4 i denne bestemmelsen er det en forskningsnemnd nedsatt av sjef FHS som behandler søknader om innhenting av opplysninger fra Forsvaret til forskning. Kriterier og rettsgrunnlag som legges til grunn for vurderingen er omtalt i punkt 4.1 og 4.2.

Med anbefaling både fra Personvernombudet for forskning NSD og NIHs etiske komité for idrettsvitenskapelig forskning på mennesker har forskningsnemnda konkludert med at alle krav til slike søknader er oppfylt.

3 Vedtak

Søknad om tillatelse til innhenting av opplysninger i og om Forsvaret til forskningsformål innvilges. Tillatelsen gjelder til prosjektslutt 31. mai 2024.

Postadresse	Besøksadresse	Sivil telefon/telefaks	Epost/ Internett	Vedlegg
Postboks 800 Postmottak 2617 Lillehammer Norge	Akershus festning, bygn 14 / 0015 OSLO Norge	99/0500 3699	postmottak@mil.no www.forsvaret.no	
		Militær telefon/telefaks	Organisasjonsnummer	
			NO 986 105 174 MVA	

4 Vilkår for tillatelsen

Det er kun gitt tillatelse til innsamling av det datamaterialet som fremgår av søknaden. Data hentet fra Forsvaret skal ikke benyttes til andre formål enn det aktuelle forskningsprosjektet. Ved prosjektslutt skal alle data fra Forsvaret slettes. Det skal sendes sluttmelding til FHS vedlagt aktuelle publikasjoner. Sluttmelding sendes til følgende e-postadresse: datautlevering@fhs.mil.no

Sven G. Holtmark
professor
leder av forskningsnemnda

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.